

ZASAVSKI

vestnik

Izdaja Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Trbovljah — Urejuje in odgovarja uredniški odbor
Odgovorni urednik: Stane Suštar — Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru — Nastoj uredništva in uprave: „Zasavski vestnik“ Trbovlje 1, uprava rudnika — Telefon št. 54 — Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah 614-T-146 — List izhaja vsako sredo — Letna naročnina 400 din, poletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 34 din — Posamezna številka 10 din
Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak petek dopoldne in se ne vračajo

LETO VII., STEV 11

TRBOVLJE, 17. MARCA 1954

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZASAVJA

Delo v množičnih organizacijah - najboljše spričevalo članov ZK

O dobro uspehi redni letni konferenci članov ZK okraja Trbovlje, ki je bila prejšnjega nedeljo, 7. marca, smo že na kratko poročali. Iz bogatega in izčrpnega referata sekretarja OK ZK Trbovlje tov. Viktorja Kovača na tej konferenci povzemamo sledge:

V prvem delu svojega poročila je tovariš sekretar podal bežen pregled političnega položaja po svetu. Ko se je v nadaljnjem dotaknil domačih problemov, je tov. Kovač podčrtal delo naših komunistov v družbenih organizacijah, v društvih, v organih delavskega samoupravljanja in v ljudski oblasti. Poudaril je med drugim dobro uspele volitve v našem okraju v zvezno in republiško skupščino, prav tako enotnost vsega revirskega prebivalstva v tržaškem vprašanju, podrobneje pa je obravnaval vprašanje politične in moralne vzgoje naših delovnih ljudi, zlasti pa komunistov in mladine. Vzgoja je vprašanje celotne naše družbe, zlasti pa naloga naših komunistov, mladinske organizacije, Socialistične zveze ter drugih družbenih organizacij in društev. Vzgojno vprašanje je najbolj boleče pri družinah, kjer živijo njihovi otroci kot ptički brez gnezda. Tem družinam, v katerih je mnogo izgublencev, moramo posvetiti posebno pazljivost in skrb. Če razmišljamo o vprašanju vzgoje, bomo prišli do zaključka in spoznanja, da za slabo vzgojo mladine ni odgovorna samo šola. Odgovorni so zanj starši in celotna družba, v kateri živi mladina. Naše šole bi prav gotovo imele še več uspeha, ako bi hitreje napredovalo načelo samoupravljanja, ki so se ga lotili doslej le večji občinski ljudski odbori — manj zanimanja za naše šolstvo so pa pokazale politične organizacije in delovni kolektivi. Skrb za pošolsko izobraževanje smo pokazali s prirejanjem izobraževalnih tečajev in z ustanavljanjem kmetijskih nadaljevalnih šol in tečajev. Skupno z našo ljudsko prosveto in z ljudskimi univerzami moramo dvigniti tudi delo v naših kulturno-prosvetnih društvih, ki se je omejevalo doslej le zgolj na kulturno-umetniško izživljanje, kar je mnogo premalo, poleg tega je pa bilo delo na tem področju šestkrat zelo dvomljive vrednosti. Bil si moramo na jasnem, da naša kulturna društva ne bodo vzgojila socialistov z uprizarjanjem gledaliških burk in komedij, pač pa z odskrnili deli globoke umetniške in moralne vrednosti. Ob uprizarjanju takih del bo naša mladina spoznala in doumela, da življenje ni burka, ni komedija, marveč globoka in resna zadeva in v tej svoji resnosti vendar tako neskončno lepa. S takimi gledališkimi deli vzgajamo našo mladino, in če jo bomo tako vzgajali, nam bo nekoč hvalečna. — Društva »Svoboda« bi morala prirejati več predavanj o marksizmu, predavanja iz zgodovine, gospodarstva itd. S takimi in podobnimi prireditvami bomo vzgojili s kritičnim odnosom do vsega nezdravega in kvarnega, ljudi, ki ne bodo težili za »kulturnimi« programi, ki pri nezvojenih gledalcih in poslušalcih morda polnijo dvorano in blagajno, za seboj pa puščajo veliko kulturno revščino. Na kratko povedano: plaža na teh prireditvah ni odraz delavske kulture!

Politično delo mora postati stalna oblika dela naših organizacij

Najuspešnejše bo naše delo, če ga bomo opravljali na široki fronti s stalno in odločno borbo proti zaostalosti. S povečanim političnim delom, ki naj bo res stalna oblika dela naših organizacij, bomo napravili lahko velik korak naprej. Za delo imamo najširše možnosti z našo ZK, Socialistično zvezo, društvi, šolami, tečaji, knjižnicami, s kulturno-prosvetnim delom, s časniki ter z aktivnim sodelovanjem v preobrazbi naše vasi, s pospeševanjem elektrifikacije in podeželskih krajev itd. SZDL že usmerja svoje delo v tem pravcu. Mnoge organizacije naše Socialistične zveze so sicer uspešnejše v svojem delu kot prejšnja leta, vendar se pa v premerjnih meri zanimajo za razvoj samoupravljanja v naših podjetjih ter to vprašanje prepuščajo največkrat samo sindikalnim organizacijam. Ako ni, pr. sindikalna podružnica v kolektivu ni sposobna, da uredi odnose v kolektivu, naj ji pri-skoči na pomoč SZDL tega terena. Prav tako bi morale organizacije Socialistične zveze bolj vplivati na ljudske odbore, na kmetijske zadruge, na naša podjetja itd. v tem smislu, da bi povsod prevladovali interesi skupnosti nad ozkimi lokalnimi in sebičnimi interesi določenih skupin in posameznikov. Referent je navedel primer v Polšniku, kjer se je neki spekulantski element vrnil v organe oblasti in političnih organizacij. Tamkajšnja vaška organizacija SZDL ni ničesar storila vmes njemu, doktor ni posegel vmes Okrajni odbor Socialistične zveze. — Ko je tov. Kovač govoril o delu v kulturnih društvih »Svoboda« in fizikalnih društvih, je poudaril, da se komunisti, ki so vključeni v ta društva, vse preveč omejujejo na delo po strokovni liniji, pozabljajo pa, da je v društvih potrebno tudi politično-ideološko delo. Vse premalo pa društva skrbje za množičnost in razmah svoje dejavnosti. V fizikalnih društvih so le prečesti pojavi ozkega klubaštva, prizadevanj po privilegijih, medsebojnih trenj, kar vse ovira razvoj športa in telesne kulture, na drugi strani pa škodljivo vpliva v moralnem pogledu na članstvo, zlasti pa mladino.

Komunisti se morajo boriti v teh društvih in klubih za njihovo pravilno delovanje, predvsem za množičen razvoj teh ustanov in za splošno kulturno ter politično vzgojo članstva, da v njih rastejo zdravi, pošteni in politično predrni športniki.

V delu naših sindikalnih organizacij je v zadnjem času opaziti mnogo več razumevanja za interese skupnosti kot prejšnja leta. Sindikati vzvzemajo na splošno pravilno stališče pri raznih problemih, zato uživajo pri delavcih tudi vedno večji ugled. — V delu teh organizacij pa je opaziti tudi slabosti, ki se odražajo v nezadostni skrbi za delovnega človeka: še vedno se polaga premerjna pažnja na higiensko-tehnično zaščito pri delu. Če pogledamo samo število raznih obolenj in nezgod v lanskem letu, moramo priznati, da je ta pojav velika pomanjkljivost v delu sindikatov in v ostalih družbenih organizacijah. Vseh nezgod pri delu je bilo lani v našem okraju 2817, se pravi, vsak peti zavarovanec se je ponesrečil pri delu, v rudarstvu vsak tretji, v Strojni tovarni v Trbovljah pa celo vsak drugi. S tem smo izgubili 41.026 dni, kar pomeni 93 milijonov škode v narodnem gospodarstvu — zaradi bolezni

je župnik v Polšniku poskušal ovirati gradnjo šole, v St. Gotardu se je boril proti elektrifikaciji, v Jagnjenici so pa poskušali razbiti gospodinjski tečaj. Podoben odnos imajo nekateri posamezniki do ZK, do našega kulturnega dela, do tečajev, do naših naprednih organizacij in društev ter predavanj — skratka do vsega, kar je napredno.

PO DELU SODIMO ČLANA ZK

Komunisti morajo posvetiti nadalje vso pazljivost pojavom gospodarskega kriminala, ki je v naših podjetjih precej razširjen. Imamo celo primere, da so v ta kriminal zapadli celo komunisti. Vse to nam dokazuje, da je vse premalo politično-ideološko delo v tej smeri, dokazuje nam, da kriminalna dejanja celo naraščajo, vendar jih komunisti v celoti ne vidijo, prav tako jih premalo odločno obravnavajo. — Tov. Kovač se je dotaknil tudi vprašanja naših trgovskih poslovalnic, zakaj so cene v njih neenake, iz kakšnih vzrokov se navijajo cene in zakaj se prodaja blago slabše kakovosti. Vse to ima svoje vzroke v ozki sebičnosti in v stari nesocialistični miselnosti pred vojno. — Iz celotnega pregleda dejavnosti ZK Trbovlje pa lahko povzamemo, da je bilo delo komunistov na splošno le uspešno. Ravno komunisti pa se bodo morali pokazati pri svojem delu, vsepovsod in ob vsakem koraku bodo morali uveljavljati socialistične principe — principe poštenosti.

Po izčrpnem in bogatem referatu sekretarja OK ZK Trbovlje, tov. Kovača, ki ga v našem sestavku nismo mogli zajeti v celoti, je sledila živahna diskusija, v kateri so člani ZK obravnavali najrazličnejša vprašanja ter pokazali vsestransko razumevanje za probleme naše skupnosti in obdelali vsa naša poglobljena vprašanja. Med drugim je bilo poudarjeno pravilno stališče, da člani zbora proizvajalcev na zasedanjih ne smejo biti zgolj predstavniki svojih podjetij, kar se je v raznih primerih zgodilo, ampak morajo imeti pred oči obče koristi. Člani zborov proizvajalcev naj bi med drugim obiskovali seje naših delavskih svetov, kjer naj bi poskušali vsklajevati prizadevanja posameznih kolektivov z interesi naše skupnosti. — Na diskusiji je bilo tudi poudarjeno, da je na naših zborskih volivceve še vse premalo čutili komuniste. Na zborih se največkrat zadovoljujejo s poročili odbornikov, namesto da bi bili ravno komunisti usmerjevalci dela ljudskega odbora. Komunisti v zborskih proizvajalcev pa naj bi se zavzemali tudi za to, da se v podjetjih poveča storilnost, s čimer bomo povečali naš narodni dohodek, s tem v zvezi pa bi bilo lažje najti zaposlitve za vse tiste, ki so trenutno brez

deja. Predvsem pa bi na ta način našli tudi možnosti zaposlitvi razpoložljive ženske delovne moči. — Diskusija je bila uspešna v vseh vprašanih, tako da so delegati kot gostje odhajali s konference z globokim vtisom, da je bila le-ta res plodna ter dala in nakazala smernice za nadaljnje delo.

Delovno resolucijo konference, ki prikazuje bodoče delo in naloge komunistov okraja Trbovlje bomo priobčili v prihodnji številki.

Gospodinjki tečaj na Dolah pri Litiji je bil uspešno zaključen.

Gospodinjki tečaj na Dolah pri Litiji je bil uspešno zaključen.

V zadnjih dneh v revirjih

TRBOVLJE

Prejšnji teden smo poročali, da so socialistične žene v Trbovljah počastile Dan žena — 8. marec s slovesno akademijo v Delavskem domu. To vst izpopolnjujemo danes še v toliko, da so trboveljske socialistične žene v počastitev praznika žena v spremstvu tov. Dušana Povšeta, sekretarja MK ZK Trbovlje, in predsednika mestne občine Trbovlje obiskale nekaj naših zaslužnih žena in mater padlih prvoborcev v NOV ter jih obdarile z majhnimi darovi. V živahnih razgovorih z njimi so trboveljske žene obujale spomine na našo osvobodilno vojno in na čase v stari Jugoslaviji, kako so naše žene že tedaj pomagale našim prvoborcem, ki so se že takrat borili za svobodo delovnega ljudstva.

Delavski svet rudnika Trbovlje-Hrastnik je na svojem IX. zasedanju sklenil, da bodo rudarji volili nov delavski svet v sredo, 17. marca. O izidu teh volitev bomo še poročali.

V petek popoldne je bilo v dvorani rudniške restavracije v Trbovljah zanimivo predavanje. Predaval je gospodarski strokovnjak inž. Tepina iz Ljubljane o našem novem gospodarskem sistemu. Poslušalci, ki jih je bila polna dvorana, so sledili z vso pazljivostjo zanimivim izjavam predavatelja, ki so ga ob koncu nagradili z živahnim poskanjem. — V sledeči diskusiji je tov. Milan Kožuh načel pereče vprašanje trboveljske doline, kje dobiti

sredstva za vzdrževanje stanovanjskih objektov, ki jih je ob novem letu prevzela od trboveljskih industrijskih podjetij in ostalih v upravljanje stanovanjska skupnost, ker tudi nove, zvišane stanarine niti zdaleč ne bodo mogle kriti stroškov, ki jih bo terjalo vzdrževanje, če hočemo rešiti obstoječi stanovanjski fond pred propastjo. Preskrba v to svrhu potrebnih sredstev bo delala prav resne skrbi lokalni ljudski oblasti ter delavskim svetom vseh velikih in malih gospodarskih podjetij v trboveljski dolini.

V petek zvečer je imel nadalje TVD »Partizan« v Trbovljah svoj zadnji sejo pred letnim obnim zborom, ki bo v četrtek, 18. marca, ob 18. uri v dvorani Telovadnega doma v Trbovljah.

Od petka do ponedeljka je kino »Svoboda-Center« v Trbovljah vrtil švedski film »Plesala je eno samo poletje«. Predstave so bile dobro obiskane, zlasti še v soboto in nedeljo zvečer, kjer je pred začetkom glavnega filma nastopil pred ekranom znan virtuoz na harmoniko, tov. Rudolf Pillich. — Ta film sme mo šteti med največje kinematografske umetnine, ki smo jih videli zadnja leta v naših kinematografih.

V soboto popoldne se je okrog tretje ure zgodila na trboveljski glavni cesti prometna nesreča; avtobus, ki vozi popoldne od Vod do železniške postaje, je povozil neko osemletno deklico. Preiskava nesreče je ugotovila, da šoferja ne za-

dene nobena krivda. — Kako je s stanjem ponesrečene deklice, ki so jo takoj prepeljali v trboveljsko bolnišnico, do zaključka lista v nedeljo zvečer nismo mogli izvedeti.

V soboto zvečer je priredil kolektiv zunanega obrata trboveljskega rudnika v restavraciji na Vodah svoj družabni večer z godbo in plesom.

V nedeljo dopoldne je pregledala svoje lanskoletno delo Obrtna nabavno-prodajna zadruga s sedežem v Trbovljah — po občnem zboru pa je bil stanek obrtnikov, ki niso socialno zavarovani. O tem vprašanju so se temeljito pogovorili. Izgledi dajo upati, da bodo tudi obrtniki prišli do socialnega zavarovanja. — O problemih naših obrtnikov in o občnem zboru bomo še pisali.

V nedeljo, 14. t. m. so v klubski sobi rezervnih oficirjev v Trbovljah odigrali šahovski dvoboj na 24 deskah člani šahovske sekcije »Rudarja« v Trbovljah ter šahisti »Svobode«. — Zmagala je sekcija »Rudarja« z visokim rezultatom 19½ : 4½. Pobudo za ta turnir so dali agilni šahisti »Svobode«.

V dneh od 19. do 28. marca t. l. bo v Zagrebu zagrebški spomladanski velesjem. Na tem velesjemu bo razstavila svoje izdelke v paviljonu »R« tudi Strojna tovarna iz Trbovelj.

HRASTNIK

Pred dnevi je promoviral na zagrebški visoki medicinski šoli za doktorja zdravilstva tov. Miljutin Vovk, sin upokojenega uslužbenca hrastniške steklarne. — K promociji mlademu zdravniku naše čestitke!

V petek zvečer so se zbrali v gostilni »Pri lipi« (pri Rošu) rezervni oficirji iz Hrastnika ter se pogovorili o pripravah za občni zbor.

Hrastniški alpinisti, 13 po številu, so imeli v soboto alpinistični tečaj v Julijskih Alpah — v nedeljo so si pa ogledali skalne tekme v Planici. Prav tako so šli iz Hrastnika na te tekme gimnazijci IV. razreda.

V soboto je umrl v hrastniški občini 45-letni čestar Lovro Restar iz Podkrcin. Pokopali so ga na doiskem pokopališču.

V nedeljo zvečer so imeli svoj prvi letošnji koncert godbeniki »Svobode II« iz Spodnje-ga Hrastnika pod vodstvom kapelnika Franca Zaletela. Obisk koncerta je bil prav dober, prav tako je bila izvedba sporeda, tako da so bili poslušalci prav zadovoljni ter si želijo še več podobnih prireditev.

V nedeljo so nadalje v popoldanskih urah zborovali hrastniški upokojenci v dvorani Doma »Svobode II«. — Razpravljali so o izrednem republiškem občnem zboru, o nakupu kuriva, o članarini in še o drugih vprašanjih.

Prav tako je imela v nedeljo svoj občni zbor Socialistična zveza mesta Hrastnik v Delavskem domu. Ustanovni občni zbor so pa imeli tudi hrastniški športniki iz Zg. Hrastnika, ki so ustanovili Športno društvo »Rudar«.

V nedeljo, 21. marca t. l. se bo začela ob 8. uri zjutraj v dvorani Okrajnega ljudskega odbora v Trbovljah

VIII. redna letna skupščina

Okrajnega odbora Ljudske prosvete v Trbovljah.

Delegati ter ostali gostje vljudno vabljeni!

Dobro poslovanje kmetijskih zadrug

Razen posameznih izjem so imeli doslej že vse KZ okraja Trbovlje svoje letne skupščine, na katerih so njihovi člani pregledali svoje delo. Občne zbornice so doslej opravile Kmetijske zadruge v Radečah, na Dolu pri Hrastniku, Dolah pri Litiji, Podkumu, Trbovljah, Lokih pri Zidanem mostu, Razboru, Zagorju, Mlinšah in Izlakah. Poprečna udeležba na občnih zborskih je bila prav dobra in sicer je prišlo nanje okrog 90% vseh zadrugnikov. Iz poročil, ki so jih doslej poslale te zadruge OZZ Trbovlje, sledi, da so te pomembne ustanove po naših vaseh dobro gospodarile, saj znaša čisti prebitek v 12 zadrugah našega okraja 12 milij. 831.063 din.

Na splošno se je po vseh KZ dobiček delil dvojno, namreč tudi prebitek lesnih odsekov tudi zadrugi, ki pa so ga dobili samo tisti člani — in sicer do 20% prebitka — ki so do dobriček ustvarili s prodajo lesa s posredovanjem svojih zadrug.

Ko so ta prebitek delili na Dolah pri Litiji, so nekateri hoteli, da bi ga dobili tudi tisti, ki niso prodajali lesa preko KZ. Takdi primeri so se pojavili tudi drugod. Na Dolah pri Litiji je član upravnega odbora KZ, ki je prodal les KZ pri Sv. Križu. Tudi temu so hoteli izplačati odpadajoči del pribitka, končno so pa zadrugniki prišli do prepričanja in zaključka, da je edino pravilno, da se dobiček razdeli samo tistim, ki so ga ustvarili.

S posameznih občnih zborov teh zadrug povzemamo sledeče:

Dole pri Litiji. — Tu je občni zbor dobro uspel. Poročilo je bilo obsežno ter je zajemalo vse kmetijske probleme. Na zboru so povečali delež članov od 500 na 1000 din. Od prebitka, ki ga je ustvarila KZ, se sme razdeliti med člane največ 20% — sklenili so pa, da zadrugniki dobijo od dobička le 6%, ostali denar so pa člani določili za pospeševanje kmetij-

stva ter za investicije za dokončno ureditev Zadrugnega doma na Dolah.

Loka pri Zidanem mostu. — V Loku se je udeležilo občnega zbora zadruge okrog 70 članov. Prvič, odkar obstaja zadruga, so se njeni člani res temeljito pogovorili o delu vseh odsekov KZ. Delež so povečali od 500 na 1000 din. Od dobička, ki ga bodo uporabili za reprodukcijski material, t. j. za umetna gnojila, škropiva za sadno drevje in podobno, bodo razdelili med člane 15%. — Ustanovili so tudi živinorejski odbor, čigar naloga je skrb za mlado živino, ki naj se v prvi vrsti zamenjava med zadrugniki, ne pa daje v zakol.

Razbor. — KZ Razbor se je na občnem zboru, ki je bil dobro obiskan, združila s KZ Loka. Ta zadruga je lansko leto prvič po osvoboditvi ustvarila dobiček. (Nadaljevanje na 2. strani)

ZA NAŠE KMETOVALCE

ZADNJE DNI PO SVETU

Molža

Kravja molža je v kmetkem gospodarstvu največje važnosti. Izgube, ki nastanejo v živinoreji in tudi vsem narodnem gospodarstvu zaradi slabe molže, so prav velike in jih smemo staviti v prvo vrsto izgub v kmetiskem obratovanju. Napačno gledanje je, če uporabljamo za molžo krav navadno telesno najslabše osebe, predvsem stare žene. Ne glede na izgubo mleka in mlečne toščice, ki jo lahko utrpimo zaradi slabe in nepravilne molže, kateri izpad lahko pomeni skoro polovico letnega pridelka, je podana še nevarnost za obolele vime, kar pomeni ponovni izpad dohodkov in nevarnost, da obolijo tudi druge živali. Mleko, ki ga dobimo pri začetku molže, vsebuje prav malo toščice, n. pr. 1 do 2 odst., medtem ko je v mleku, ki pride zadnje iz vimena, 5 do 6 odst. in še več. Ako torej krave popolnoma ne pomolzemo, zaostane najbolj tolesto mleko v vimenu, namolzeno mleko pa ima premalo toščice.

Pomanjkljivost toščice naravnega, nepokvarjenega mleka pa ima lahko tudi sledeče vzroke: 1. če je žival slabo krmiljena; 2. če je individualno slaba mlekarica; 3. če je nova dojilja; 4. če predleži po slabi molži jutranje mleko; 5. če krmimo vodeno krmno, ki vsebuje malo hranilne vrednosti (n. pr. pomije); 6. če je krava v stanju pojanja; 7. če je žival bolna, v mrzlem hlevu, slabo negovana, ali razburjena itd.

Oseba, ki molze, naj bo močna, nagla, gibčna in čista. Molznik naj pri molži vse prijeme dobro obvlada in pravilno uporablja. En molznik more povprečno oskrbovati in krmiti deset krav.

Molža naj se opravlja v čistem zraku. Repe živali privežemo z vrvo na molznikovi nasprotni strani na vratno verigo ali pas, ki ga položimo kravi čez hrbet in prsi. Nato očistimo vime, in sicer najboljšo tako, da ga s suho in čisto krpo odrgnemo. Drgnjenje s suho krpo vime nekako draži in je priprava za molžo, da se žival pusti rajši molsti. Če je vime morda od biata onesaženo, ga moraš očistiti z vodo in osušiti. Za umivanje vimena ne uporabljaj nikdar mrzle vode; najboljša je topla voda in včasih uporaba mila. Pazi pa, da krava pri tem delu ne stoji na prepihu.

Molznik bodi čisto opravljen; najpripravnější je plašč. Glavo imej pokrito s čepico. Molznica pa naj si poveže glavo tako, da so pokriti vsi lasje. Pred vsako molžo naj si molznik ali molznica temeljito očisti roke v topli vodi in z milom. Na pljučih in spolno bolne osebe so nesposobne za molžo. Takim osebam moramo to delo prepovedati. Tudi po molži posamezne krave naj si molznik ali molznica očisti roke. Bolne živali je v svrhu zaščitne okuženja pomolsti kot zadnje.

Način molže je različen. V naših krajih je način molže zelo zastarel in obstoji v tem, da vlečemo seske s palcem in kazalcem. Tako nategovanje je vimenu lahko škodljivo, ker se mlečne žleze, iz katerih obstoji vime, lahko naterajo tako, da se vime povesi kakor pri kozi. Gotovo je, da krave, ki so bile prvotno pravilno mol-

zene, v slabih rokah mleko zadržujejo.

Pravilna molža je v iztiskavanju. Opazuj tele, kako sesa; prav to delo ponovi z rokami, pa boš pravilno molzel. Le poglej!

Tele: 1. najprej zgrabi z gobčkom cel sesek; 2. nato ga stisne; 3. z jezikom iztisne mleko iz seska in požre; od časa do časa sune z glavico v vime. S tem draži vime k močnejši izločitvi. — Poskušaj posnemati sesajoče tele. Zdjaj pa zdaj s seskom v roki suni v vime, kakor to napravi tele z vime. Začetek bo morda težak, sčasom pa dobiš primerno spretnost. Vse štiri seske pa moramo enako močno molsti po določenem redu. Najprej se loti prednjih dveh.

Pravilna molža iztisne zadnje kapljico mleka iz vimena. — Molža se mora naglo in brez presledka opraviti v čisti, če je mogoče zaprt žehar. Pri prelitvanju v »mlečni nabiralnik« precedi mleko skozi platneno krpo ali precejalnik iz vate.

Prvih curkov mleka nikdar ne pomolzi na tla, kakor to priporočajo celo nekatere strokovne knjige ki jim drugače ne moremo odrekat temeljitosti. Res je, da se na koncu seskov nabere skoro vedno nekaj nesnage. Brizganje mleka po tleh nam lahko okuži hlev in drugo živino. Zato pomolzi prve cur-

ke, če vime ni snažno, v posebno posodo, ki naj jo ima molznik ali molznica poleg žeharja.

Po molži odnesi mleko takoj iz hleva in ga ohladi na 10° C. Važno je, da mleko od časa do časa premešaš da ne nastane v sredini nabiralnika toplo in kislo jedro, ter da nabiralnika ne pokriješ, ker se v tem primeru mleko ne more razpliniti. Ne mešaj večerne in jutranje molže!

Rezervni oficirji mesta Trbovlje so zborovali

»Z združenimi močmi napreva izvršitev nalog,« — to je bila zaključna beseda na letnem občnem zboru, ki so ga imeli v četrtak, 11. t. m. rezervni oficirji mesta Trbovlje v svojem klubu.

Poročili predsednika rezervnega majorja tov. Sprogarja in rezervnega oficirja tov. Draga Pečnika sta pokazali, da je družini kljub raznim »propustom« doseglo vseeno uspehe v delu. Od 208 rezervnih oficirjev je organizirano v Združenju 177 članov. — V teku leta je uspelo urediti klubske prostore ter društveno knjižnico in si preiskrabeti še razne druge pripomočke, vendar so se jih člani vse premalo posluževali. — V teku leta je bilo na sporedu 11 predavanj, vendar obisk ni bil

Minister za občenemška vprašanja v bonnski vladi Kaiser je poklical vse nemške politične stranke in velike družbene organizacije, naj ustanove skupen odbor za združenje Nemčije. V odboru bi naj bili predstavniki vseh področij nemškega javnega življenja. V delovnem programu, ki je bil razposlan vsem partijskim in družbenim organizacijam, se zavzemajo za združenje obeh Nemčij, za razširitev akcije za pomoč prebivalstvu Vzhodne Nemčije in podobno. Dostej so

zadovoljiv. Z udeležbo predavanj se rezervni oficirji mesta Trbovlje ne morejo pohvaliti. Prav tako je bilo v teku leta na sporedu 6 filmskih predstav s praktičnimi filmi. Udeležba je bila dobra.

Rezervni oficirji so včlanjeni v raznih društvih, vendar nudi v vse prevažno pomoč Predvojaški vzgoji in Stralski družini, ki je v Trbovljah doslej spala spanje pravičnega. — V teku leta je uspela ekskurzija na aerodrom v Cerkljah. Po diskusiji, ki pa je bila bolj mlačna, so bili sprejeti sklepi, po katerih bi sodili, da hočejo tudi rez. oficirji mesta Trbovlje napraviti prelomnico v svojem delu ter z združenimi močmi doseči uspeha, pa naj si bo to pri Predvojaški vzgoji, pri obisku predavanj ali pa pri Stralski družini.

Dobro poslovanje kmetijskih zadrug

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dol pri Hrastniku. — Tukaj je bila udeležba na občnem zboru najboljša in sicer stoočstotna. Na zboru so zadržniki obravnavali v glavnem vprašanje razvoja kmetijstva. Na Dolu so kmetovalci dosegli lep napredek predvsem v sadjarstvu, v plantažnih nasadih ter v živinoreji. Letos bo zadruga gradila na Marnem novo klet za sadje. Kljub uspehom, ki jih je dosegla zadruga lansko leto, pa je le-ta zaključila svoje poslovanje z izgubo, kar pa je v izdatni meri krivda upravnega odbora, ki ni pravočasno uredil plač uslužbencev, prav tako je imela zadruga v trgovini preveč neidočega blaga.

Čemšenik. — Ta zadruga v gorskem kraju pod Čemšeniško planino je lansko leto dobro gospodarila ter ustvarila prebitok 1.173.341 din.

Izlake. — Na Izlakah so na občnem zboru podrobno obravnavali vprašanje odkupa mleka ter ureditev nove mlekarne. Zadržniki so sklenili najeti kredit, za katerega prevzamejo poročilo. Delež so tudi tukaj zvišali na 1000 din. Od dobička so razdelili med člane KZ le 9%, ostali prebitok so pa namenili za kmetijske investicije.

Z vseh občnih zborov naših KZ lahko povzamemo, da zadržniki niso težili za razdelitvijo dobička med člane, marveč so ustvarjene prebitke določili za povečanje investicijskih skladov ter skladov za pospeševanje kmetijstva. Večje vsote so zadržniki namenili tudi za nakup plemenske živine ter za pospeševanje živinoreje sploh, kar vse je v intencijah socialističnega gospodarstva na vsi.

Kadar pa se je spet vrnil, takrat me je poljubil in takrat sva se smejala oba. Nihče ni znal tako poljubljati, nihče tako vroče ljubiti kot on. Veruj mi, deklica!

Jaz pa sem mislila na sliko v družinskem albumu. Na sliko deda Larsena. Bil je majhen, zgrbančen mož, z dobrohotnim, nekoliko plašnim obrazom. Mat mi je večkrat pravila, kako težko življenje je živela njena mati ob njem, kajti za družino ni dosti storil.

Pogledala sem babico in vdele, kako ji je zdrla noga solza čez veko lice. »Babica Maren — ti se ne jočeš za resničnim Larsenom, ti prelivaš solze za nekim drugim, kj ni nikoli živl, ki pa si vanj verovala!

Zgrabila me je za roko. Prikimala mi je, potem pa je zravnila glavo v tilnik. »Ne bodi neumna, mi je rekla, »vzemij tega nepridiprava. Ne daj se uplašiti! Prinesel ti bo solze — prinesel pa tudi poljube. Poljube, o katerih sem jaz samo sanjala. Ne beri o življenju v knjigah, sama ga živi!«

Na najin poročni dan je Niels poljubil babico na lice. Nihče ni tega videl. Samo jaz. In videja sem kako se je babica Maren naenkrt pomladila. Tako jepa je bila, da tega ne bi v življenju nikdar pričakovala.

»Tvoj Niels je nepridiprav, mi je rekla nekoliko pozneje. »Toda veruj vanj!«

Svilen predpasnik njene narodne noše je zašumel. Pogledala ga je in izgledala kakor krajica.

izrekli načelno soglasnost predsednik nemških sindikatov Freitag in več politikov iz strank vladne koalicije, medtem ko socialni demokrati program še proučujejo.

Madžarska agencija je razglasila, da so načelnika državne varnosti Gabora Petra aretirali in obsodili na dosmrtno ječo. Zaradi »hudih zločinov zoper državo in ljudstvo«, so obsodili tudi dva njegova »pomagača«. — Niso pa še objavili, kakšni so bili ti zločini in ni znano, kdaj so »zločince« odkrili in aretirali. Peter Gabor je poslednji izmed likvidiranih pomembnih funkcionarjev bivše KP Madžarske, ki so med vojno ostali v deželi.

Na indokitajskem bojišču dvija vojna še prav tako, kakor leta 1946., ko so odjeknili prvi strelj v Tonkiški deli, ki jo od časa do časa pretrga le nastopajočj monsum s svojimi nalivi in poplavami. Ni čuda, če je pred dnevi vse svet prišluhnil razpravo o Indokini v francoskem parlamentu in možnosti premirja. Francozi gledajo zaenkrt na premirje v Indokini kot na neki osamljen primer, ki nima nobene zveze niti z Evropsko obrambno skupnostjo niti s Korejo samo. Treba bo pač počakati do ženevske konference, ki bo čez 6 tednov in ki bo morda prinesla nekaj razjasnitve v vprašanje Indokine.

V Italiji imajo umazano afero z mamili, iz katere se je izcimil velik politični škandal, ker so v korupcijo zapletene visoke politične osebnosti. Po odstopu šefa rimske policije je moral odstopti tudi zunanji minister Piccioni, ki mu očtajo, da je sprejemal od spekulantov denar in darila milijonske vrednosti. Nekateri rimski listi zahtevajo od vlade, naj izvede čiščenje, ker so ostavke še potrebne. Scelbovo vlado je torej že takoj v začetku zadela kriza, kakršne pač ni pričakovala, kajti zelo verjetno je, da bo moral Piccioniju slediti še kdo drug.

Turško narodno skupščino, ki ji je potekel štiriletni mandat, so razpustili. Leta 1950. je bilo iz-

voljenih v parlament 487 poslancev. Od tega je dobila demokratska stranka 408 sedežev, republikanska 69, neodvisni 9, narodna stranka pa enega. V štirih letih delovanja je skupščina med drugim ratificirala pristop Turčije k organizaciji severnoatlantskega pakta in podpis ankerskega sporazuma med Grčijo, Jugoslavijo in Turčijo. Nove volitve bodo 2. maja.

Predsednik sovjetske vlade Georgij Malenkov je imel predvolilni govor, s katerim je zaključil kampanjo za volitve v Vrhovni sovjet. Ko je govoril o zunanji politiki SZ, je poudaril, da teži ta po iskanju možnosti za zgraditev Komunistične družbe v deželj in po zaščiti miru, ki ga po njegovem mnenju ogrožajo imperialistični krogi. O ženevski konferenci je poudaril, da ji SZ »pripisuje velik pomen«. Obsodil je ustanovitev evropske obrambne skupnosti, češ da bodo zahodnonemški militaristi, imeli v vojaškem bloku zahodnih držav glavno besedo. Končno je govoril še o nadaljnjem razvoju težke industrije in zahteval, da je treba predletni plan proizvodnje potrošnega blaga izpolniti v štirih letih.

Predsednik egiptovske vlade Nagib je znova postal predsednik revolucionarnega sveta in vlade. Na istem sestanku članov vlade in revolucionarnega sveta, na katerem so Nagibu ponovno zaupali vse vrhovne funkcije, so odobrili tudi sklope o vzpostavitvi ustavnega režima in ustavodajne skupščine. Minuli dnevi, polni nepričakovanih preokretov kažejo, da gre preobrazba notranjih odnosov v Egiptu brez težav.

V Kairu so pričele z glavnostavko članice organizacije »Hčerke Nila«. S stavko zahtevajo enakovrnost žensk. Bivši predsednik vlade in predsednik odbora za izdelavo ustave Ali Maher je obiskal predsednico organizacije Dorjjo Safik in jo obvestil, da osnutek nove ustave predvideva aktivno in pasivno volilno pravico za ženske. Pripomnil pa je, da ženske ne bodo mogle voliti za ustavodajno skupščino, ki se bo sešla junija.

Naivečji teleskop

Ameriški astronom dr. Edwin P. Hubble opazuje vsemirje z največjim teleskopom sveta, ki je bil izdelan v Kalliforniji v inštitutu Mount Palomar.

Ta teleskop velja kot največji na svetu, ki je bil kdaj izdelan v tem tehnološkem inštitutu.

Samo leča tega teleskopa tehta nad 6 ton. Izdelovali so jo 8 let, kajti vliivanje take leče je silno težko, ker ne sme imeti nobene napake. S tem teleskopom opazujejo ne samo zvezde našega osončja, temveč tudi ostala telesa, ki so oddaljena na tisoče svetlobnih let. Taka daljina je za človeka skoraj nepojmljiva. Svetloba ima hitrost 300.000 km na sekundo. Kakšno je svetlobno leto, pa izračunajte.

Eoba Björke:

Nihče ni bil takšen kot on

Svoje babice Maren Larsen nisem videla skoro nikoli smehljati. Bila je trda ženska in otroci smo se je bali. Vedno je nosila lepo, nekoliko togo narodno nošo našega otoka Fanö v Severnem morju: temno svileno krilo in neko čudno zavezano naglavno ruto, ki je spominjala na turban.

Babica Maren je le redkokdaj govorila. Bila je stara že blizu sedemdeset let, toda v njenih temnih, gladkih lasih še ni bilo srebrnega pramena. Da, imela je temne lase kot mnoge žene z Jütlanda, toda njene oči so bile sivozelene, kakor valovi morja, če pada nanje sončni žarek.

Imela sem jo še kar rada. Morda zaradi tega, ker sem ji bila tako podobna. Pa ne samo na zunanji, imela sem isto naravo kot ona. Tudi jaz sem naglo vzklepla in znala tudi uveljaviti svojo voljo. Kadar je kakina takale nevihtja minila, sem imela občutek, da se mi babica pritrjuje čez smehlja, četudi se na njenem obrazu ni tedaj spremenila niti črtica.

Vendar babica že teden dni ni spregovorila z menoj besedice. Da, celo zaničljivo me je gledala. Vedela sem, zakaj; prav tako kot moji starši, tudi ona ni soglašala s tem, da ljubim Nielsa, sina ladjevodje, o katerem so vsi govorili, da je pustolovec, ki ga ni dosti prida. Toda to mi je bilo

vseeno. Ljubila sem ga in zame je bil Niels edini. Bila sem stara sedemnajst let in mogla sem čakati, da nekoga dne uveljavim svojo voljo.

Sedela sem pri oknu naše stare hiše v majhnem ribiškem mestecu. Celo sedaj, ko so bila okna zaprta, si lahko okušal slani morski zrak ter v daljavi poslušal šumenje morja. Bila sem srečna. Zvečer naj bi prišel Niels iz Esbjerga. Teden dni je bil odsoten. Bil je v Kopenhagnu.

Oh — to se zgodi pri naših možeh tolikokrat! Nestalni so kot galebi. Odidejo iz kakršnega koli vzroka vsak trenutek, da se kjer koli, blizu ali daleč, potepajo okrog. Vedno te boli, kadar se postavljaš, vendar uživaš spet, ko misliš na njihov povratek.

Tako je bilo tudi tokrat. Vedela sem, da se bo Niels vrnil. In pričakovanje me je podilo s tisoč ščegeločimimi mislimi na okrog. Končno sem le morala misliti na to, kako naj se raztremem. Brala sem neko knjigo, ko je babica Maren stopila v sobo. Ni sem dvignila pogleda. Tudi govoriti nisem marala. Ni me vesehlo, da bi poslušala očilke. Babica se je ustavila tik pred menoj. »Vedno samo knjige!« je rekla zaničljivo. »Kaj pravzaprav bereš v njih?«

Vzplamtelo so mi oči, ko sem ji odgovorila: »Ti, babica, najbrž

nikoli nisi brala. In tudi ne veš, kaj nam knjige lahko povedo. Berem v njih o življenju, o smehu in ljubezni!...«

In babica je spet rekla zaničljivo: »O smehu in ljubezni? In zato moraš prebrati knjige? To mi ni bilo nikoli potrebno! Nihče se ni znal tako smejati, nihče tako ljubiti kot tvoj ded!«

Osupla sem planila pokonel. Knjiga je padla na tla. »Ti misliš deda Larsena?«

Babičine oči so se govilkale: »Koga pa? Seveda govorim o tvojem dedu, Ebbe Larsenu, mojem možu! Takrat, ko sva bila še mlada, je bilo življenje drugačno. Tedaj še niso sedeli v sobi in poslušali radija. Takrat smo življenje živeli! Nekoč sva se odpeljala na morje, sredi viharja v pomlad. Valovi so bili visoki kot gore, mlava pa sva se vozila v majhnem čolnu...«

»Kdo?« sem vprašala začudena. »Ebbe in jaz — kdo drugi vendar? Objubil mi je, da me bo odpeljal na izlet. Bilo mu je vseeno, če je bil vihar. Ko sva se vrnila, me je dvignil iz čolna; bila sem čisto trda od mraza, da nisem mogla hoditi. Takrat pa me je vzel v naročje in me poljubil prrsrčno in vroče. Ni me spustil iz rok. Da, nihče ni bil tak kot on — tvoj ded! Gledati bi morala, da tudi ti dobiš takšnega moža...« Njene oči so se svetile posemehljivo.

Naenkrt pa je postal njen glas tih. Nikoli je nisem še slišala tako govoriti. »Semem otrok sem mu rodila in skoro vedno sem bila sama, on pa je bil na morju.

Sedaj je zbrano že 98 nagrad

za nagradno žrebanje naročnikov „Zasavskega vestnika“

Zadnjič smo sporočili našim naročnikom in bralcem, da smo imeli doslej za nagradno žrebanje naročnikov »Zasavskega vestnika« zagotovljenih 81 nagrad, danes pa je teh nagrad že 98. Omenili smo, da bo teh nagrad za vse naročnike, ki bodo do 30. aprila t. l. poravnali naročnino za naš list za celo leto v naprej, preko sto.

Do danes je torej vseh teh nagrad že 98 in sleer:

Kompletna kuhinjska oprava (darilo »Zasavskega vestnika«), voziček premoga (darilo rudnika v Trbovljah), 1 par smuč (darilo drž. mojstra Ferda Laznika, Radeče), brezplačno silkanje in naprava 6 fotografij po želji (darilo mestnega podjetja »Foto« v Trbovljah), 5 steklenice sliovke (darilo »Slovenija-vino«, Ljubljana), 3 steklenice laškega rizlinga (darilo restavracije Strojne tovarne v Trbovljah), 20 nagrad po 500 din (darilo uprave »Zasavskega vestnika«), 10 knjižnih nagrad »Svet humorja in satire« (darilo uredništva »Zasavskega vestnika«), 1 torta po želji (darilo Mestne slaščičarne v Trbovljah) — sedaj so se pa te nagrade povšale za 5 steklenice laškega rizlinga (darilo kolodvorske restavracije v Zid. mostu), 3 garniture Prešernovih knjig za leto 1954 (darilo Prešernove družbe v Ljubljani), brezplačno letovanje 10 dni v Poštinskem domu na Partizanskem vrhu (darilo Sindikalne podružnice rudarjev v Trbovljah), 1 otroška posteljska (darilo drž. mojstra Mirko Kovača, Hrastnik), 3 kolači sira po 4 kg (darilo Mlekarne v Ptuj) ter 2 nagradi po 5 vreč cementa (darilo cementarne v Trbovljah) in 2 električni svetilki za posteljno omarico (darilo »Železnice« v Trbovljah), 1 električni kuhinjski na 2 lonca (darilo Elektranje Trbovlje), 2 steklena servisa (darilo Steklarne Hrastnik), 3 nagrade v denarju po 300 dinarjev (darilo drž. mojstra Maksa Skrinjarja v Zagorju), 2 toni apna (darilo Rudnika Zagorje), 2 zavitka pisemskega papirja (darilo Papirnice Radeče), 1 moška kapa (darilo krojaštva Zvonko Arnske, Trbovlje), brezplačen obisk nogometnih tekem SD »Rudarja« za leto 1954 (darilo nogometnega kluba »Rudar«, Trbovlje), 7-dnevno brezplačno letovanje z oskrbo v planinski koči na Mrzlici (darilo Planinskega društva Trbovlje), 5 vreč cementa, nadalje 9 m² plošč »Isolit« (darilo Industrije gradb. materiala v Radečah — Zidani most), 1 kos volnenega blaga za žensko obleko (darilo Trg. podjetja »Potrošnja«, Trbovlje), 1 lonec za kuhanje perla (darilo novo ustanovljenega podjetja »Kovinsko-elektrotehniška delavnica Trbovlje«), 1 steklenica konjaka (darilo Trg. podjetja »Prešerkar«, Hrastnik), 3 zaprite steklenice namiznega vina (darilo Restavracije cementarne v Trbovljah), 1 garnitura čopičev za pleskarje (darilo »Chemo«-Eksport-Import, Ljubljana); 1 ščetka za loščenje parketa (darilo istega podjetja); 1 zbirka knjig (opis zasavskih krajev, darilo tov. Jožeta Zupančiča, Litija); 1 suha salama (darilo podjetja »Messa«, Trbovlje); 1 šunka (darilo podjetja OZZ Trbovlje, Meso-promet); 1 tona apna (darilo Industrije gradb. materiala, Zagorje); 1 otroške smučke (darilo Trg. podjetja »Potrošnja«, Zagorje); 1 stekl. likerja (darilo Trg. podjetja »Izbira«, Zagorje); 1 kuhinjski stožek (darilo Lesno-predelovalnega podjetja, Zagorje); 1 stekl. renskega rizlinga (darilo DUR, rudnik Zagorje); 2 saba žetka (darilo Klavnice, Zagorje); 1 moško kapo (darilo Krojaške delavnice, Zagorje); 2 1 desertnega vina (darilo Mestnega gostinstva, Zagorje); 1 velika slika planinske postojanke Mrzlice z okvirjem (darilo Mest. podjetja »Foto«, Trbovlje); 2 šobotka (darilo Trg. podjetja »Potrošnja«, Hrastnik); 1 knjigo v vrednosti 1000 din (darilo Knjižarne, Trbovlje).

UPRAVA »ZASAVSKEGA VESTNIKA«

Delo mladinske organizacije na vasi

Precej smo že odmaknjeni od časov, ko je imela naša kmečka mladina predvsem trenutne naloge ali pa naloge praktične, nekega značaja. Naša družbeno stvarnost terja od posameznika vedno več, zahteva od njega izobrazbo, razgledanost, samostojnost pri delu in mišljenju, kajti le tak človek lahko ustvari nekaj kakovostnega, nekaj boljšega, nekaj večjega.

Pred nami je sedaj jasno začrtana pot kmetijstva na vasi. Zajeta je v našem desetletnem državnem kmetijskem načrtu. Naša osnovna naloga je dvig narodnega dohodka, saj je od njega odvisen dvig življenjske ravni našega delovnega ljudstva. — Desetletni načrt zelo obširno obravnava posamezne veje našega kmetijstva ter določa tudi velike denarne vsote za njegov napredek. Ena izmed oblik, ki se je do sedaj pokazala v svetu kot najnaprednejša in najboljša v kmetijstvu, je družništvo. Tudi pri nas se že in bomo tudi v prihodnosti posvečali mnogo pozornosti razvoju kmetijskega družništva. Kmečka zadruga na vasi mora navajati kmeta na napredno gospodarjenje, omogočiti mu mora pravočasen nakup dobrega semenskega blaga, umetnih gnojil, zaščitnih sredstev proti sadnim in rastlinskim škodljivcem, posredovati mu mora cenen nakup kmetijskega orodja in strojev itd., na drugi strani pa spet skrbeli, da naš kmet dobi za svoje pridelke ustrezno odškodnino in plačilo. Ta zadruga mora postati najglavnejši činitelj pri socializaciji naše vasi. Uresničevalec desetletnega načrta kmetijstva je torej kmečka zadruga, z njo posredno pa njeni člani, kmetijski proizvajalci. Prav zaradi tega, ker je kmečka zadruga nosilec socializma na vasi, je deležna vse podpore naše ljudske oblasti.

Kakšna je sedaj naloga ljudske mladine na vasi? Mislim, da mora LM na vasi razmišljati o prihodnosti naše vasi. Ne more nam biti vseeno, kakor ne more biti vseeno SZDL, ZK in zadržnikom, kakšen mora biti naš kmet, kaj mora vedeti in razumeti in za kaj se mora znati boriti. Kdo je naš bodoči kmet, vemo vsi — naš sedanjí kmečki mladinec. — Le pogledimo, kakšna je bila njegova življenjska pot do sedaj; od treh do štirih let ga je mati vodila s seboj po njivah, potem pa je počasi začel pomagati pastri živino, nato se je vpisal v šolo, v katero je hodil pozimi redno, spomladi in jeseni pa le, če ni bilo doma preveč dela. S štirinajstimi leti je nehal s šolo, s katero je imel vedno kakšne sitnosti — nato pa je začel delati od jutra do večera, dan za dnem, leto za letom. Delal je prav tako kot pred njim njegov oče, ded in praded. Le malo jih je bilo med njimi takšnih, ki so znali delati v kmetijstvu boljše kot njegovi predniki — tisti pa, ki so od-

hajali v kmetijske šole, so se pa največkrat redko vračali domov; ostali so raje v službah na okrajih, na državnih posestvih, ali pa morda kar na šoli. Ta, ki je ostal doma, je bil vedno le doma, redko je kaj bral, malo videl in še manj vedel.

Ali se današnja in bodoča socialistična stvarnost lahko zadovolji s takim kmetom — ali bo takšen kmet razumel in bo sposoben preoblikovati naše kmetijstvo? Odgovor na to vprašanje je bil jasen vsem tistim državam, ki so skrbele za napredek in danes je jasno tudi nam, da le znanje ustvarja napredek in da brez znanja ni napredka.

Naša ljudska oblast je v tem pogledu že izvršila določene ukrepe. Marsikateri okraj že ima obvezne kmetijsko-nadaljevalne šole, ki so podaljšek osemletnega obveznega osnovnega šolanja. To je vsekakor mnogo, vendar pa se ne moremo zadovoljiti samo s tem. Naši kmečki mladinci moramo dati več! Nuditi ji moramo v organizaciji Ljudske mladine možnost, da si po svoji volji organizira in ustvarja različne oblike dela, ki bodo pospešile privojitev strokovnega znanja kmečke mladine. Jasno je, da Ljudska mladina kot organizacija mladih ljudi ne more tukaj samostojno voditi neke strokovne vzgoje, lahko pa to stvar organizacijsko pripravi. Vzgojno oziroma izobraževalno delo naj bi vodili strokovnjaki. Pri tem lahko uspešno pomagajo kmečke zadruge, sindikat, Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov in še drugi. Zadnji čas je, da kmečke zadruge in ostale organizacije na naši vasi spoznajo, da so soodgovorne za vzgojo naše mladine na vasi, da gre za naš mladi rod, ki bo bodočnost, za mladino, ki bo dedič naših prizadevanj, naprov in žrtv. Zato moramo tega dediča vsestransko oborožiti, da bo znal razvijati naprejo, kar mu izročamo in kar mu zaupamo.

Mnogo, premnogo je možnosti za širjenje znanja in napredka na vasi. Tudi tekmovanja koscev in žanjic lahko organizirajo krožki. Ko tako govorimo o vseh mogočih oblikah dela na vasi, pa moramo vedeti, da bomo pri organizaciji takšnega dela našli na mnogo težav. Toda noben začetek ni rožnat, vendar je naš končni cilj čudovit: vzgojiti naprednega socialističnega kmeta!

Pri organiziranju krožkov ne smemo iti v skrajnost, misleč, da morajo biti vsi člani Ljudske mladine na vasi v strokov-

ALI VESTE...

da je Švedska edina država v Zahodni Evropi, ki lahko krije lastne potrebe v kmetijstvu, čeprav ima samo 10 odst. obdelovalne površine in se samo 25 odst. prebivalstva bavi s kmetijstvom?

nih krožkih. Ne, to ne bi bilo prav. V krožke naj vstopajo le tisti, ki imajo za takšno delo resnično veselje in dovolj resnosti. Le ob zelo resnem in premišljenem delu uspehi ne bodo izostali. Napačno bi nadalje bilo, če bi bilo delo mladinskih krožkov edina mladinska dejavnost. Seznanjanje s političnimi dogodki pri nas doma in v svetu, telesna vzgoja v »Partizanu«, gledališke igre, pevski zbori, šah, knjižnice, šport — in še mnogo oblik dela je, ki so za mladino privlačne in tudi potrebne. Ljudska mladina na vasi ima največ možnosti dela. Le dobro nam premisli, kaj vse bi lahko napravila in storila in kako ugodne pogoje ima za to delo.

Pri svojem delu se obračajte na vse naše socialistične ustanove, opozarjajte jih, da ste tukaj, da ste pripravljeni učiti se in ustvarjati ob njihovi podpori. Veliko pomoč vam bodo lahko nudili tudi učitelji, predvsem vsi tisti, ki imajo veselje s pošolsko izobrazbo mladine. Naša mladinska vodstva se morajo zavedati, da je vloga mladinske organizacije zelo velika, da mlad človek od nje marsikaj pričakuje, da išče tu vse tisto, kar mu v enoličnem življenju vasi manjka, to je spoznati svet, učiti se in razviriti.

Odlok o kategorizaciji stanovanj

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE TRBOVLJE

Na podlagi 2. odstavka 78. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19/52) in 19. člena Uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš (Ur. list FLR št. 52/53) izdaja Ljudski odbor mestne občine Trbovlje na svoji 17. redni seji dne 5. marca 1954

ODLOK o kategorizaciji stanovanj na območju mestne občine Trbovlje

1. člen
Za določitev najemnine se uvrste vsa stanovanja na območju mestne občine Trbovlje v 8 kategorij.

2. člen
V 1. kategorijo se štejejo stanovanja in garsonjere: 1. v dobro zgrajenih stavbah; 2. stanovanje ni v prtiličju ali podstrežju (visoko prtiličje se ne šteje za prtiličje); 3. stanovanje ima kopalnico, klet, pralnico in stranišče; 4. v stanovanju je vodovod in elektr. napeljava; 5. v stanovanju je centralna kurjava ali solidna peč; 6. tla so parketna ali ladijska; 7. stanovanje ni vlažno; 8. razporeditev prostorov mora biti dobra.

Za stanovanja v zgradbah in vilah, obdanih z vrtom, z naj-

Zadnja seja ljudskega odbora mestne občine Trbovlje je bila zaradi svoje vsebine precej živahna, saj so na njej razpravljali in sprejeli važno odločitev — sprejet je bil na njej odlok o kategorizaciji stanovanj na območju Ljudskega odbora mestne občine Trbovlje.

Preden je ljudski odbor sprejel to odločbo, so jo podrobno proučili v Svetu za komunalne zadeve. — Na področju mestne občine Trbovlje bo 8 kategorij stanovanj. V te kategorije so sprejeta vsa stanovanja razen stanovanj na Dobrni, ki se rušijo, ter še nekaterih drugih stanovanj na področju trboveljske občine, ki so skrajno nezdrava in jih tudi ni mogoče več vzdrževati, ker bi tako vzdrževanje ne bilo gospodarsko. Vsa ta stanovanja se torej ne bodo vnesla v kategorizacijo ter njihovi stanovalci ne bodo plačevali zanje stanarine, niti jih stanovanjska skupnost ne bo več popravljala. Sklenjeno pa je, da se pri razdeljevanju stanovanj v novih stanovanjskih hišah in blokih prvenstveno upoštevajo kot kandidati stanovnjaki stanovanj ki jih stanovanjska skupnost ne bo več vzdrževala.

Na seji so bile nadalje dolo-

cene tri komisije. Ključna je na terenu pregledujejo stanovanja ter jih na podlagi pregleda uvrščajo v ustrezne kategorije. — Na tej seji je bil sprejet tudi sklep, ki določa, da se stanovanjska prostornina za 1 osebo zniža od 25 na 20 kvadratnih metrov, kjer se za odvečno stanovanjsko kvadrato — torej preko 20 kvadratnih metrov na osebo — zahteva 100 odstotkov pribitka na tarifo za prostornino preko določenega stanovanjskega prostorninskega maksimuma.

Poleg vprašanja kategorizacije stanovanj je ljudski odbor obravnaval še vprašanje bodočega zaračunavanja dimnikarskih uslug. V odločbi, ki je bila sprejeta, je važno določilo, da se bodo v prihodnje zaračunavale samo resnično izvršene dimnikarske usluge.

Precej govora je bilo nadalje o poslovanju podjetja »Snaga« zaradi stalnih kritik in pritožb, pa tudi zaradi nehigijskega prevažanja smeti in pepela iz stanovanjskih hiš. Sprejet je bil sklep, da se preskrbi v ta namen zaprt avto in da se smeti in pepel v glavnem odvažajo v nočnem času. Ljudski odborniki so bili glede odlaganja smeti in pepela mnenja, da je

treba preskrbeti emotne zabojčke ali posode za te odpadke.

Med ostalim je ljudski odbor mestne občine sklenil, da se LOMO Trbovlje soudeležiti gradnje in finansiranja stanovanjske zgradbe, ki jo bo zidalo Gradbeno podjetje »Zasavje«, pri čemer bo LOMO Trbovlje za denar, ki ga bo vložil v to gradnjo, soudeležer pri štirih stanovanjih. Prav tako je ljudski odbor potrdil adaptacijska dela za pet stanovanj, v to svrhu se dovoljuje znesek 2 milijona dinarjev. Z deli se prične takoj.

Meseca aprila začne poslovati tudi mestna zlatarna v Trbovljah, ki se bo razširila in kjer bo mogoče zaposliti nekaj mladih deklet.

Ker si namerava Gasilsko društvo Trbovlje-mesto zgraditi nov Gasilski dom, mu je ljudski odbor že odstopil v ta namen potrebno parcelo.

Ob zaključku se je ljudski odbor razpravljal tudi o pomembnem jubileju mestne občine Trbovlje, ki praznuje letos svojo 100-letnico. Ta slovesnost bo združena s občinskim praznikom 1. junija t.l. Prireditve v okviru te slavnosti bodo trajale od 1. do 6. junija 1954.

več dvema stanovanjima, se plača 20% pribitka.

V 2. kategorijo sodijo stanovanja in garsonjere: 1. stanovanje v starejših zgradbah; 2. stanovanje ni v prtiličju ali podstrežju (visoko prtiličje se ne šteje za prtiličje); 3. stanovanje ima kopalnico, klet, pralnico in stranišče; 4. stanovanje ima vodovod in elektr. napeljava; 5. v stanovanju je centralna kurjava ali solidna peč; 6. tla so parketna ali ladijska; 7. stanovanje ni vlažno; 8. razporeditev prostorov mora biti zadovoljiva (sobe so lahko večje kot normalno).

Za stanovanja v zgradbah in vilah, obdanih z vrtom, z največ dvema stanovanjima, se plača 15% pribitka.

V 3. kategorijo sodijo stanovanja: 1.a stanovanja v podstrežju in v prtiličju zgradb, naštetih pod 1. in 2. kategorijo; 1.b stanovanja v prtiličnih hišah in novih blokih; 2. stanovanje ima kopalnico, stranišče, klet in skupno pralnico — perišče; 3. v stanovanju je vodovod in elektr. napeljava; 4. tla so parketna ali ladijska; 5. razporeditev prostorov je zadovoljiva.

V 4. kategorijo sodijo stanovanja: 1.a stanovanja v dobro zgrajenih starejših zgradbah; 1.b v to kategorijo se štejejo stanovanja 1., 2. in 3. kategorije, ki so vlažna in slabše grajena; 2. v stanovanju je samo stra-

nišče; 3. v stanovanju je elektr. napeljava in vodovod; 4. tla so lesena; 4. sobe so zračne, zdravstveni pogoji so slabši; 6. stanovanja brez vode so 10% cenejša.

V 5. kategorijo se štejejo stanovanja: 1. stanovanja v slabše zgrajenih zgradbah in barakah; 2. stanovanje ima elektr. napeljava, vode ni v stanovanju; 3. stranišče uporablja več strank; 4. stanovanje ni vlažno; 5. če je v stanovanju voda, se plača 10% več.

V 6. kategorijo se štejejo stanovanja: 1.a v slabše zgrajenih zgradbah in barakah; 1.b podstrešna stanovanja iz 4. in 5. kategorije; 2. v stanovanju je elektr. napeljava; 3. stanovanje nima lastnega stranišča; 4. kuhinjo uporablja samo 1. uživalec; 5. stanovanje je suho, kuhinja je temna; 6. stanovanje nima vode.

V 7. kategorijo sodijo stanovanja iz 5. in 6. kategorije, ki so vlažna in niso dovolj razsvetljena.

V 8. kategorijo sodijo vlažna, tesna in nezdrava stanovanja z enim samim prostorom.

3. člen
Zgradbe, ki se rušijo in so v razpadajočem stanju, stanovanjska skupnost ne prevzame.

Za stanovanja, ki niso primerna za bivanje, se ne plača nobene najemnine. Stanovanjska skupnost ne bo popravljala

teh stavb. Pri dodeljevanju prostih stanovanj imajo prednost stanovalci iz zgradb, ki se več ne vzdržujejo.

4. člen
Uživalec, ki koristi na člana preko 20 m² prostornine, plača 100% pribitka na tarifo za prostornino preko določenega maksimuma.

5. člen
Uprava stanovanjske skupnosti izvede kategorizacijo stanovanj.

6. člen
Uživalec stanovanja se lahko pritožbi proti uvrstitvi stanovanja v določeno kategorijo pri stanovanjski inspekciji. O pritožbi odloča Komunalni svet LO mestne občine Trbovlje.

7. člen
Odlok stopi takoj v veljavo. Trbovlje, 5. marca 1954.

Predsednik:
ALOJZ DULAR

Vinopivcem se obetajo zlati časi

Angleški list »Daily Express« poroča, da je holandski kemik John B. Bruinir izjavil, da mu je mogoče napraviti kakršno koli vino iz suhe trave, vendar za to ne potrebuje niti jagode grozdja. Ta moč namerava skoro začeti s komercialno proizvodnjo umetnega vina.

Pomemben jubilej Zagorja

bil tudi v zasebnih stanovanjih kot kurivo, čeprav oddaja duh po žveplu, ki pa ni škodljiv človeškemu zdravju.

Kmalu zatem je zanimanje za premog postalo živahnejše, in začela se je bitka za posest premogovnih ležišč v Zagorju. Ze leta 1755 je dobil uradno dovoljenje za odkop baron Raigersfeld, svetnik ljubljanske gubernijske reprezentance, znan kot sodelavec za zgraditev vlačilne poti ob Savi med Zidanim mostom in Litijo. Njegovo delovanje ni trajalo dolgo, kajti leta 1776 je umrl. Naslednji, baron Pöllichgraz, je leta 1776 prevzel opuščeni premogovnik. Na ozemlju med St. Lambertom in Čemšenikom si je leta 1771 pridobil dovoljenje za izkoriščanje premoga Franc Jožef Klinc. Na kompleksu Velni si je leta 1771 pridobil enako dovoljenje Jakob Anton pl. Wintershofen — nekako v središču Zagorja.

To so bili prvi začetki izkoriščanja našega podzemnega bogastva, vendar so bili vsi ti poskusi prehodnega značaja, kajti dotodanj zakupci niso bili rudarski strokovnjaki. Šele z nastopom Leopolda Ruarda, lastnika gorenjskih plavžev, je v zgodovini zagorskih premogovnikov nastopila nova doba. Leopold Ruard si je pridobil v letu 1795—1796 tri jamske mere, ki jih je imenoval: Leopold, Tezija in Johanna. Iz teh treh jamskih mer je leta 1796 pridobil 2730 stotov premoga, od katerih je 226 porabil sam za svojo industrijo, 25 jih je podaril ljubljanskim kovačem za poskušnjo, 388 stotov je prodal na drobno, 1000 stotov je pa oddal tehistilni tovarni na Selu pri Ljubljani.

V tem času je bila v teku velika propagandna akcija za varčevanje z lesom. Z razglasom z dne 11. maja 1796 je bilo objavljeno 100 zlatih dukatov za nagrado tistemu, ki bi poceni preskrboval s premogom tržaške prebivalce. Vojašnice in državni uradi so prejeli naročilo, da si preskrbe železne peči, ki bi jih bilo mogoče kuriti s premogom. Dne 19. junija 1800 je bilo na seji ljubljanskega rudarskega sodišča podano poročilo, da je v deželi na milijone stotov premoga, ki bi ga mogli po Savi prevažati z majhnimi stroški. Bil bi cenejši kot les, ki ga je vedno manj. Nastalo pa je vprašanje, kako naj bi se vrnil ta prevoz, ker je primanjkovalo savskih ladij.

Ljubljanski magistrat je leta 1799 zahteval, da se mu podelijo odkopi Leopolda Ruarda. Magistrat se je hotel polastiti že deloma urejenih odkopov, ker je komisija, sestojča iz rudarskega sodnika, župana in drugih uradnikov, našla na delu 2. julija samo enega rudarja. Rudarja so vprašali, koliko časa že Ruard ne obratuje. Rudar je molčal. Magistratna komisija je zato rudarja odslovila, za delo pa je najela dinarje. Ruard je zato vložil tožbo. Oblast mu je ugodila. Dne 13. septembra naznanja oblast sporazum, iz katerega je razvidno, da mu ne prepušča samo določenih količin premoga za opekarno, ampak toliko, kolikor ga potrebuje. Obenem prosi za podelitev jame Sv. Barbare v Tomkovem hribu in Frančiškove jame v Členškem vrhu.

Kljub vsestranski propagandi se premog pri prebivalcih ni mogel uveljaviti. Naivejša krivda je bila pač v pečeh, ki niso

bile pripravne za kurjenje s premogom.

Zanimanje ljubljanskega magistrata za zagorske jame je jelo počasi pojemati, za to pa je tem večje zanimanje pokazala država. Na vprašanje erarja 23. oktobra 1800. leta, da li bi bil Ruard pripravljen odstopiti rudnik, je le-ta izjavil, da ga odda za ceno 3500 forintov, kolikor je doslej imel stroškov. Zase bi obdržal le zalogo 12—15 tisoč stotov nakopanega premoga, in dovoljenje, da bi ga smel za svoje potrebe še kopati. Kupčija je bila sklenjena. Država je uporabljala premog predvsem za novo zgrajeno steklarino, ki je bila — prva v monarhiji — zgrajena kot vzorec za kurjavo s premogom.

Kot zasebnik se v zgodovini zagorskega rudnika omenja baron Wolkensberg, ki je l. 1802 dobil jamsko mero v Vinah. Leta 1802 je bila nadalje podeljena jamska mera med Podkrajem in Lokami Josipu Pinhacku, ljubljanskemu kanoniku in tovarnarju modre galice. Naslednje leto je dobil njegov brat Karel jamski meri v Zavinah in pri Lokah, kjer sta nato zgradila tovarno za galico, ki so jo rabili v takratnih vno-gradih v Zagorju in okolici (bakreno rudo so pa pridobivali pri Vačah).

Leta 1807 je bila država glavna odjemalka premoga v Zagorju.

Za časa okupacije je prišel premogokop pod francosko upravo, kar pa v njegovem razvoju ni zapustilo vidnejših sledov. Znan je razglas francoske uprave, ki poziva delavce k disciplini in pokorščini. Iz raznih vzrokov je pričelo zagorsko vinogradništvo propada-

ti, z njim pa tudi tovarna za modro galico na Lokah. Brata Pinhacka, ki sta sicer ustanovila delniško družbo za svoje podjetje, nista mogla obdržati svojih posesti. Kupil jih je v celoti Janez Schwarz. Ta je tri leta pozneje kupil tudi od države vse njene posesti s steklarino vred za 10.600 forintov. Na ta način je združil vso posest pod enotno upravo.

Tudi sedaj si je premog le počasi pridobival veljavo. Prevažali so ga ne le po Savi, temveč tudi po cesti preko trojanskega klanca na težko naloženih parizarjih Schwarz je leta 1839 do-mala vse prodal Viktorju Ruardu, sinu pravega utemeljitelja zagorske premogokopne industrije. Ta je leta 1840 prodal vse tasto Jožefu Atzlu, ki je leta 1842 ustanovil delniško družbo »Gewerkschaft am Savestrome zur Sagor«. Sedaj je ustanovil znano zagorsko cinkarno in svinčarno.

Do pravega pomena je prišel zagorski premog šele po dograditvi bivše »Južne železnice« (proge, ki je veza, a Dunaj s pristaniškim mestom Trstom, od koder se je nekdanja avstro-ogrška monarhija zalagala z vsem kolonialnim blagom), ko je bila dana možnost prevažanja večjih količin v razne kraje. Leta 1864 so zgradili ozkotirno železnico od rudniških obratov v Toplicah do železniške postaje Zagorje. Dne 1. junija 1880 je bila družba »Gewerkschaft am Savestrome zur Sagor« likvidirana in lastnica zagorskih premogovnikov je postala za 2 in pol milijona francoskih frankov bivša TPD, ki je imela tedaj še sedež na Dunaju, po končani prvi svetovni vojni pa ga je prenela v Ljubljano s finančnim aranžmajem med dunajsko Länderbank in b. v. s. Slavenko banko v Ljubljani.

Produktijski višek je zagorski rudnik dosegel v letu največje

gospodarske konjunktore po prvi svetovni vojni leta 1929. Svetovna gospodarska kriza, ki je nastala nato, je prizadela tudi zagorski rudnik. Črne dni so preživljali tedaj zagorski rudarji in vsi prebivalci kraja. Bivša TDP je hotela z mesecem avgustom leta 1934 znižati vse rudarske mezde za 6 odst., dalje je nameravala znižati tudi koefično deputatnega premoga. Ljubljanski dnevnik »Slovenec« je 5. julija 1934. leta pisal: »Trboveljski boj — edinstven primer v evropski zgodovini. — Naši rudarji morajo braniti svoje pravice in svoj obstoj s pomočjo gladovne stavke.« — Pod silo razmer je generalna direkcija TPD v Ljubljani morala preklicati svojo namero, nakar so rudarji prenehali z gladovno stavko in se vrniti iz rudnikov. Življenje se je le deloma izboljšalo in v takem položaju so zagorski rudarji dočakali okupacijo. Naša NOV je pripomogla k dokončnemu porazu nemškega vojnega potenciala in omogočila zmago svobodoljubnih sil in ljudj ter istočasno obratunala z vsemi izkorščevalci in narodnimi izdajalci doma. Uspehi pa so mogoči le tam, kjer je delovno ljudstvo, kjer se resnično gradi socializem. Ti uspehi pa so vidni v vse večjem prenašanju političnih in gospodarskih pravic na neposredne proizvajalce v duhu največjih socialističnih mislecev. Upravljanje podjetij po kolektivnih je uresničilo veliko socialistično geslo: Tovarne delavcem — zemljo kmetom!

Največja in najrevolucionarnejša pridobitev delavskega razreda v teku zadnjih desetih let je vsekakor upravljanje podjetij po kolektivih S tem je omogočen tudi zagorskemu premogovniku širši razmah, omogočena je graditev novih rudniških objektov, s tem v zvezi pa povečanje produkcije. Črni diamant zasavskih revirjev je tako postal iskani predmet.

— v a —

Širom po našem Zasavju

Iz Litije in okolice

Nova sejna soba v Litiji

V preurejeni stavbi ljudskega odbora mestne občine Litija imajo sedaj v pritličju novo sejno sobo, ki jo uporablja mestni ljudski odbor za seje in manjše sestanke. Ta prostor, ki ga je Litija že nujno potrebovala, pa je na razpolago tudi raznim litijskim društvom na razpolago nov prostor, da se bo dejavnost naših društev lahko še bolj razmahnila.

Pred premetitvijo ljudske knjižnice „Svobode“

Litijska ljudska knjižnica »Svobode« prav lepo deluje in število bralcev stalno narašča. Posebno radi segajo po knjigah naši mladinci, pa tudi dijaki iz Litije in okolice. Knjižnica je nameščena v poslopju Litijske Kmetijske zadruge, ki zaradi obsežnosti dela nujno potrebuje več prostorov. Zato je bilo sedaj pokrenjeno, naj bi se knjižnica preselila v poslopje Telovadnega doma. O tem predlogu je razpravljalo TVD »Partizane«, ki je na seji privolilo v preselitev v Telovadni dom. Knjižnica bo nameščena v prvem nadstropju, v tako imenovani sejni sobi; tam bo treba postaviti za knjižnico omare z vrati na ključavnico. Prav bi bilo, da bi ob nakupu novih omar priskočili na pomoč knjižnici »Svobode« vsi litijski delovni kolektivi. Kot prvo pomoč je obljubila svoj prispevek že tudi litijska Kmetijska zadruga, ki je zainteresirana na premetitvi knjižnice.

Nova knjižnica v Jablaniški dolini

Z veseljem ugotavljamo, da si naša knjiga čim bolj utira pot v roke naših kmečkih ljudi. Te dni je bila ustanovljena spet nova ljudska knjižnica v litijski okolici, in sicer v Jablaniški dolini, ki se v zadnjem času prav lepo razvija v gospodarskem in tudi kulturnem pogledu. Temelj novi knjižnici je postavila agilna kmetijska zadruga v Jablaniški dolini, ki je dala na razpolago nad 20 tisoč dinarjev za nakup prvega kompleta knjig. Knjige so nakupili v litijski knjigarni »Naša knjiga«. Kmetijsko zadrugo v Jablaniški dolini postavljamo za vzgled vsej naši okolici, kjer ljudje tudi radi berejo knjige, pa še niso prišli na misel, da bi si ustanovili knjižnico.

Vas Laze elektrificirajo

Laze so vas v litijski okolici pod znano izletniško točko Sveto goro. Tam že dolgo goje željo, da bi dobili elektriko. Sedaj jim bo ta misel uresničena, ker so članj delovnega kolektiva DES iz Litije pod vodstvom tov. Staneta Wellgonja že začeli z delom. Uvedba elektrike bo lepo darilo Lazam, ki so bile v NOV požrtvovalno zavetišče naših partizanov.

Trikrat večji promet v litijski Kmetijski zadrugi

V nedeljo, 6. marca, je bil redni letni občni zbor litijske Kmetijske zadruge. Napovedan je bil za ob pol osmih, začel pa se je šele uredno kasneje, čeprav je prišlo toliko ljudi, da je bila sejna soba na litijski občini premahna za toliko število udeležencev. Navzoči delegati Okrajne zadruge zveze tov. Albina Jesenšek, ki je tudi predsednik sosednje šmarške občine, je dejal, da toliko število članov še ni videl doslej na nobenem občnem zboru litijske KZ. Ta ugotovitev je gotovo vesela, kar dokazuje, da narašča zanimanje za delo naše KZ. Vseh članov ima KZ 130, treba pa bo morda pritegniti še tega ali onega, kar naj stori novi odbor. Občni zbor je trajal štiri ure in je pretehal vsa poročila odbornikov, predvsem uvodno poročilo dosedanjega predsednika tov. Dušana Gnezde in knjigovodje tov. Smrekarja, pa tudi drugih. Pazljivo so bila sprejeta tudi revizijska poročila in poročilo o zaključnem računu. Vsi referati so izvali živahno in stvarno debato; oglasili so se mnogi člani, pa tudi tov. Blaz Sveta, ki se je udeležil zboru kot predsednik občine in poudaril, da je treba med KU in ljudsko oblastjo tesnega sodelovanja. Zato je odbor sklenil, da bo v bodoče vabil na seje KZ predstavnika litijske občine. SZDL in komiteja ZK ter veterinarja dr. Milana Orla, ki se je na zboru tudi večkrat oglašil s predlogi in poročili,

zlasti glede poslovanja veterinarske ambulante na Grbinu. Litijska KZ je imela v preteklem letu trikratni promet v primeri z letom 1952, ko je imela le 20 milijonov prometa, lani pa že 67 milijonov. Občni zbor je sklenil, da bodo v KZ poživilo delo vseh odsekov, zlasti živinorejskega in sadjarskega, ker sta ti dve veji osnova bodočega kmetijskega delovanja v Zasavju. Na novo bodo začeli dajati tudi posojila iz hranilno-kreditnega odseka, da bodo omogočili gospodarski razmah vsem članom, ki hočejo poživiti dejavnost na kmetijskem področju.

Za novo šolo na Savi

Na Savi pri Litiji imajo dvo-razredno šolo, ki je bila zgrajena leta 1908. Ima le eno učilnico. Na pobudo Savljanov, da bi bilo treba začeti z gradnjo nove šole, je tov. prof. Jože Rupnik, predsednik občinskega sveta za kulturo in prosveto, pokrenil uradno akcijo za ugotovitev prebivalcev na Savi. V ta namen je bila na Savi posebna komisija pedagoških, zdravstvenih in gradbenih strokovnjakov, ki je ugotovila, da sedanje šolsko poslopje ne ustreza več sodobnim predpisom. Komisija je ugotovila potrebo novega šolskega poslopja. Na litijskem mestnem ljudskem odboru so sklenili, da bodo začeli v tem letu s pripravljalnimi deli, treba bo dokončno izbrati prostor za novo šolo, ker sta doslej glede tega dva predloga. Letos bodo izdelali tudi načrte za šolsko poslopje.

Osnovno šolo na Savi obiskuje 70 otrok, šolski okoliš pa sestavljajo vasi: Sava, Ponoviče, Konj, Cirkuše, Zg. Mamolj, Leše, Spodnji Log, Osredki, Boltija, Mošenik, Zahrib, Lošč, Mačkova in Renke. Po matičnih knjigah v Litiji je ugotovljeno, da je razen navedenih šolarjev na Savi še 83 otrok predšolske dobe. Na Savi žele, da bi zgradili takšno šolsko poslopje, ki bi zadoščalo za daljšo šolo, zato naj bi imela nova šola dve učilnici, po predlogu šolskega upravitelja tov. Nika Prestarja pa celo tri učilnice. V stavbi naj bi bila tudi stanovanja za učitelje, ker je na deželi težko za stanovanja. Komisija, ki je obiskala Savo, je ugotovila, da bi bila najbolj primerno stavbišče sredi vasi, v bližini sedanje šole na parcelah tov. Alojza Južnika in Ivana Kristana z Vač. Litijski mestni odbor se ukvarja sedaj z izdelavo gradbenega programa za novo šolsko stavbo na Savi in drugimi pripravljalnimi deli.

Litijska „Svoboda“ pred novo igro

Gledališki odsek litijske »Svobode« bo v tem mesecu uprizoril dramo Mire Pucove »Ogenj in pepel«. Delo režira tov. Jože Vizler, ki ga poznamo že doslej za enega naših najboljših razgledanih režiserjev. Za novi nastop naših igralcev vlada pri nas razumljivo zanimanje, zlasti še, ker je bila gledališka žetev v tej sezoni bolj piča.

Še o proslavi Dneva žena

v spodnjih Trbovljah

Prebivalci spodnjega dela trboveljske doline so 8. marec, mednarodni Praznik žena, dostojno proslavili v Domu »Svobode« Zasavje.

»Svoboda-Zasavje« je organizirala v dvoranji svojega Doma akademijo, na kateri so nastopili naši najmlajši pevci, t. j. novoustanovljeni Pionirski pevski zbor »Svoboda-Zasavje«, ob tej priložnosti je zapelo 31 mladih grl. Spored akademije so izpopolnili še tamburaši »Svobode-Zasavje«, ki so igrali pod vodstvom tov. Sprejercja izbrana glasbena dela, pionirji pa še z zbornimi recitacijami.

V nabito polni dvorani, kjer je bilo do zadnjega kotička vse zasedeno — kar se doslej še ni zgodilo — se je marsikateri materi ali očetu utrla solza ganjenosti nad dobro in skrbno pripravljenim sporedom.

Po končani akademiji je predsednik »Svobode-Zasavje« pogostil Pionirski pevski zbor družstva ter želel njim in vodji še večjega uspeha. Polagal je poudarjen na srce, naj bodo disciplinirani in ubogljivi pri vajah, kajti le tedaj bo mogoče pevovalji doseči z zborom uspeha, ki si jih vsi želimo. Zagotovil je pionirjem nadalje, da bo društvo v najkrajšem času dobilo tudi klavir, s katerim bo omogočeno

nadaljnje učenje v petju. S to pridobitvijo bo omogočeno delo tudi moškemu pevskemu zboru.

Takih prireditev si še želimo in pričakujemo od mladih grl, da nas bodo še večkrat razvedrili, kar bo njim in nam v ponos.

F. S.

Ustanovili so še en pevski zbor

Danes deluje v Zagorju že osem pevskih zborov, od katerih so trije šolski, ostali pa gojijo zborovsko petje v sestavi družtev »Svoboda«. Ta znaten napredek je plod prizadevanja mnogih ljubiteljev naše slovenske pesmi v revirju, hkrati pa prikazuje predvsem pri naših rudniških mladini izredno veselje in zanimanje za gojitev pevske umetnosti.

Pred kratkim so ustanovili na Vajeniški šoli še en pevski zbor, ki šteje preko 40 mladih grl. Vajeniška mladina nima tolike možnosti za kulturno delovanje, tudi nima toliko prostega časa kot naša ostala mladina, vendar pa kaže vsestransko veselje za gojitev petja. — Zbor se imenuje Vajeniški mladinski zbor in deluje pod okriljem topliške »Svobode«.

M.

Iz življenja in dela ljudskoprosvetnih društev na vasi

»Prosveto in kulturo delovnega ljudstva« — to je geslo Delavskih prosvetnih društev »Svoboda« ter ljudskoprosvetnih društev na vasi. Preteklo leto so naša ljudska prosvetna društva le napravila spet korak naprej, zlasti v pogledu izvedbe raznih kulturnih prireditev. Smeli bi celo reči, da bi se naša kulturna društva v revinskih centrih lahko marsikaj naučila od vaških prosvetnih društev, zlasti dveh izredno lepih človeških čednosti: idealizma in požrtvovalnosti. Ker bo v bližnjih dneh letna skupščina Ljudske prosvete okraja Trbovlje, je dobro, če nekoliko pogledamo okrog sebe in orehimo dejavnost naših ljudskih prosvetnih društev, kjer se bomo predvsem pomudili pri naših kulturnih na vasi.

Z Dolu pri Hrastniku

Na Dolu pri Hrastniku se lahko pohvaljo z dokaj uspešnim kulturnim delom, saj so si uredili v kulturnoprosvetne svrhe primerne prostore, tako da bodo imeli v tem pogledu v prihodnje lažje stališče. V tem kraju deluje Delavsko prosvetno društvo »Cirila Pusta«, ki ima dramsko sekcijo, glasbeno šolo, lutkovni oder, knjižnico in dva pevstva zborov. S kar živahno dejavnostjo se lahko postavi gledališka družina, ki je lani na študijala 4 igre, ki so bile prikazane trinajstkrat. V tej družini je poleg starejših igralcev uspešno sodelovala tudi šolska mladina, kar moremo le pozdraviti. Na Dolu se nadalje lahko pohvalijo z lutkovnim odrom, ki ga Trbovlje, dasi so tako velik kraj, kjer je toliko mladine, ne premorejo, kar jim ne dela časti. Lansko leto so na Dolu naštudirali igrice »Zogica-marogica« in jo odigrali sedemkrat; trikrat so jo uprizorili doma, gostovali so pa njo še v Zagorju, Hrastniku, Čečah in pri Sv. Jeditri. Sedaj pripravljajo lutkovno gledališče »Jurčka in tri zbojnjake«. Težave pa ima ta odsek s prostori.

Knjižnica na Dolu razpolaga s 472 knjigami, kar je za ta kraj zelo malo. Izposodila je 304 knjige 54 bralcev. Obisk knjižnice na Dolu torej ni posebno zadovoljiv. Sicer pa je bila knjižnica na Dolu do sedaj prava pastorka — od nikoder ni bilo pomoči. Pred kratkim je dobila od okrajnega odbora LP 13 knjig, občina pa ji je dala 3000 din (kar je zelo malo). — Letos imajo v načrtu, da si uredijo tudi čitalnico in da si preskrbi v okviru možnosti nove knjige (morda bi bilo prav, da bi izšel Zakon o knjižnicah — pripomba uredništva).

Pridno sta delovala doslej na Dolu moški in ženski pevski zbor, vendar pa slednji v zadnjem času preživlja krizo (ki pa po pravkar dobljenih informacijah ni nujna — op. uredn.) ter obstaja zbor le še po zaslugi nekaterih najbolj pridnih in vestnih pevkv. — Lepe uspehe zaznamuje tudi Glasbena šola; na njej se poučuje violina, obnovila se je nadalje harmonikaška šola, prav tako je v načrtu pouk v klavirju.

V Turju so igrali dvanajstkrat

V Turju deluje prosvetno društvo še dokaj uspešno, dasiravno ima samo dramsko skupino. Ta je nastopila lani doma in v gosteh dvanajstkrat. Igrali so veseligr »Zadrega nad zadrego«, dramo »Volkašina«, »Kaznovanega zapejivca«, »Pričakovane žena« in »Nezazelenege zeta«. Prav tako je prosvetno društvo v Turju sodelovalo pri raznih javnih proslavah in prazniških. Društvo je priredilo izlet v Maribor, kjer so si udeleženci ob tej priložnosti ogledali igro »Miklovo Zalo«. — Res je, da igre, ki so jih uprizorili, niso nepokajne, vendar so si letos tukaj zadalci nalogo, da bodo naštudirali kvalitetnejša odrska dela. V Turju torej govorijo o uprizarjanju kakovostnih iger, torej gledaliških del z umetniško vrednostjo in vzgojno tendenco, v Trbovljah pa je nekaterim vseeno, kakšna igra pride na oder, samo da »nese«.

IZUD „Oton Župančič“ tudi ni med najslabšimi

Ko so člani tega prosvetnega društva v St. Gotardu pred kratkim pregledali svoje delo, so vsi navzoči lahko potrdili, da je društvo napredovalo. Društvo šteje 220 članov, vendar niso vsi aktivni. V teku lanskega leta je to društvo naštudiralo sedem iger, uprizoritev pa je bilo devet. — Med letom je društvo kar dobro gospodarilo, saj jim je še nekaj ostalo v blaginji, čeravno so imeli stroške s popravili družtvene dvorane. Okrajni odbor LP je dal 10.000 din za nakup novega odrskega zastora. Priporočljivo bi bilo, da bi društvo pritegnilo v svoje vrste več mladine, na drugi strani pa opravilo razne razprtije, ki hromijo društveno delo (kakor v Trbovljah pri »Svobodni Center«, kjer nekateri trdijo, da sta v društvu dve skupini: »ml« in »vl«.

V Čemšeniku so imeli 19 prireditev

V Čemšeniku so lansko leto igrali sicer manj iger, vendar pa so bile kvalitetno boljše kot prejšnje leto. Doma so uprizorili 5 premier in jih igrali enajstkrat, gostovali so pa z njimi osemkrat. — Knjižnico so tukaj obogatili za 100 novih knjig. V 4 mesecih, ko je bila knjižnica odprta so si bralci izposodili 227 knjig. V delovnem programu za letošnje leto imajo poleg ureditve svoje prosvetne dvorane tudi v načrtu, da bodo naštudirali igro »Revček Andrejček« in Nušičevo komedijo »Dr«.

V Čečah najbolj deluje knjižnica

Med največje uspehe tega kraja v kulturnoprosvetnem pogledu je po mnenju občnega zbora prosvetnega društva v Čečah šteti delovanje knjižnice. Lani se je knjižnica povečala za 73 knjig, tako da jih ima sedaj 438. Preteklo leto je bilo v knjiž-

nici izposojeno 914 knjig, kar je za 254 knjig več kot leta 1952. Največ se prebirajo leposlovne knjige. — Dramska skupina je med letom priredila 1 igro s ponovitvijo ter eno akademijo z reprizo. Med letom so si nadalje tukaj kupili klavir. — Za letošnje leto imajo v načrtu uprizoritev treh gledaliških iger, popravil bodo nadalje oder in kuhinjo — fantom, ki odidejo letos na odsluženje kadrskega roka, pa bodo priredili posvilen večer. V teku leta bodo priredili tudi več izletov za članstvo. Na občnem zboru so člani prosvetnega društva izrekli željo, da bi Potujoči kino LP Trbovlje prihajal v Čeče redno vsak teden.

Dober, vendar težko izvedljiv predlog

V Svibnem lanskem leto niso imeli večjega razmaha kulturnoprosvetnega dela. Bile so za to objektivne ovire. Več uspeha pa so imeli pri organizaciji raznih tečajev. Tako deluje v Svibnem že drugo leto Kmetijska šola. Imeli so več zanimivih predavanj. — Za letošnje leto imajo v načrtu šiviljsko-gospodinjski tečaj, nadalje več poučnih predavanj, izrazili so pa tudi željo, da bi jih obiskoval Potujoči kino LP Trbovlje. — Dramska skupina v tem kraju namerava uprizoriti letos tri igre. — Na občnem zboru prosvetnega društva je bil sprožen predlog, da bi pri izvršnem odboru Ljudske prosvete okraja Trbovlje uredili centralno izposojevalnico rekvizitov za odrske družine na podeželju. Ta predlog je sicer lep, vendar je vprašanje, kako ga izvesti, saj bi bile za nakup takih rekvizitov potrebne tako velike vsote, ki jih okrajni in krajevni proračuni ne zmorejo.

Lep napredek kulturnoprosvetnega dela v Loki pri Zidanem mostu

Brez dvoma so dosegli lep napredek v kulturnoprosvetnem delu tudi v Loki pri Zidanem mostu. Kljub nekaterim pomanjkljivostim v delu, zaznamujejo v Loki lepe uspehe. Prosvetno društvo »Ivan Cankar« šteje 50 podpornih in 30 aktivnih članov. Dramska skupina je naštudirala lani 4 igre ter z njimi gostovala tudi izven Lok. Poleg iger so člani odra sodelovali pri vsaki javni proslavi. V društvu delujejo še pevski zbor, šahovski krožek, knjižnica ter na novo ustanovljena športna sekcija, v kateri gojijo namizni tenis, odbojko in košarko. Gledališka družina je uprizorila Nušičevo igro »Navadni človek«, dramo »Pot do zločina«, dramo »Težka ura« ter igro »Dva ducata rdečih vrtin«. Doma so uprizorili te igre osemkrat, trikrat so pa z njimi gostovali. Igralci so nadalje sodelovali pri raznih akademijah.

Prav plodno je bilo tudi delo Ljudske univerze v Loki, saj je bilo v teku leta tamka 9 predavanj, in to kvalitetnih (v Trbovljah pa ta važna veja kulturne dejavnosti šepa). Pri predavanjih je bilo v Loki povprečno 40 poslušalcev. — Težave pa je imel pevski odsek; mešan zbor se je kar dobro pripravil za nastop, vendar je prišlo med pevci žal do razdora. Šele v jeseni so spet ustanovili pevski kvartet, ki je že nastopil za Praznik republike 29. novembra, na proslavi JLA, 22. decembra, je pa zbor nastopil z 11 pesmimi. — Preteklo leto je začela delovati v okviru prosvetnega društva tudi športna sekcija s košarkarskim, odbojškarskim in namiznoteniškim pododsekom. V njih sodelujejo predvsem mladinci. Športno delo pa ovira pomanjkanje rekvizitov ter finančnih sredstev.

Na občnem zboru tega društva so se poleg ostalega dotaknili tudi pisanja članov v lokalnem tisku. Izrečena je bila kritika, da so članki iz Loke v »Zasavskem vestniku« preveč »suhoparni« in da naj bi se položaj v prihodnje izboljšal — prav tako je bila izrečena želja, da bi več pisal o kmečkem življenju (Pripomba uredništva: Z največjim veseljem bomo prebrali vse za širšo javnost zanimive članke prispevke iz Loke, zlasti pa kvalitetne, kar smo že posebno poudarili v našem listu ob lanskem Novem letu! To pa ni odvisno samo od nas, marveč od odločilnih ljudi v Loki. Trdno smo prepričani, da je v Loki dosti ljudi, ki so sposobni pisati zanimive stvari iz svojega kraja, a vendar ne pišejo. Zanimivo je zlasti to, da nam ravno ljudje, ki so se na občnem zboru najbolj spottkali nad dopisi iz Loke, niso poslali doslej niti enega samega članka v objavo. — Hic Rhodus hic saltat) S. S.

O priznanju olajšav samoplačnikom za zdravstvene storitve

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR TRBOVLJE — Predsedstvo

Na podlagi 2. točke 15. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih in v zvezi s 24. točko odloka Zveznega izvršnega sveta o finansiranju in poslovanju zdravstvenih zavodov (Ur. list FLRJ št. 14-85/53) je Okrajni ljudski odbor Trbovlje na seji okrajnega odbora in zbora proizvajalcev dne 16. februarja t. l. sprejel

ODLOK

o priznanju olajšav samoplačnikom za zdravstvene storitve v območju okraja Trbovlje

1. člen. Razen olajšav, ki so priznane samoplačnikom pri plačevanju stroškov za zdravljenje z zveznimi in republiškim predpisi, uživajo samoplačniki okraja Trbovlje še te-le posebne olajšave:
 - a) popolno oprostitev plačila za zdravstvene storitve ob pogojih iz člena 2 tega odloka;
 - b) delno oprostitev plačila za zdravstvene storitve ob pogojih iz 3. člena tega odloka.
2. člen. Popolnoma so oproščeni plačila za zdravstvene storitve samoplačniki:
 - a) ki plačujejo letno manj kot

- a) 300 din dohodnine na posameznega družinskega člana;
- b) šolska mladina osnovnih in srednjih šol za medicinsko indicirano preventivno zobno zdravljenje;
- c) bolniki z nalezljivimi boleznimi, ki se zdravijo v bolnišnici, pa brezplačno ni določeno s drugim predpis;
- d) bolniki ob lokalskih epidemijah za zdravljenje v bolnišnicah, četudi tako zdravljenje ni predpisano;
- e) bolniki za zdravljenje v bolnišnici, če se je šele pozneje ugotovilo, da ne gre za nalezljivo bolezen, zaradi katere so bili napoteni v bolnišnico.

3. člen. Delno so oproščeni plačila za zdravstvene storitve samoplačniki, ki plačujejo letno od 300 do 1500 din dohodnine na posameznega družinskega člana. In sicer plačajo:
 - a) če znaša njihov davčni predpis od 300—600 din, 25%;
 - b) od 600—1000 din, 50%;
 - c) od 1000—1500 din, 75%.
4. člen. Izjemoma se samoplačnikom ne glede na davčni predpis lahko priznajo večje olajšave, kakor so predpisane v prejšnjem členu, če so jih zadelo težke elementarne nesreče, ali če bi bili sicer zaradi predpisanega plačila težko gospodarsko ogroženi.

Olajšave iz prejšnjega odstavka dovoljuje Svet za ljudsko zdravstvo in soc. politiko okrajnega ljudskega odbora po predlogu Sveta za ljudsko zdravstvo in soc. politiko pristojnega občinskega ljudskega odbora.

5. člen. Svet za ljudsko zdravstvo in soc. politiko OLO pa lahko olajšave iz 2. in 3. člena tega odloka v posameznih primerih tudi zmanjša ali celo ustavi, če je uživalec olajšave, ali kateri koli član njegove družinske skupnosti v zadnjem ali v tekočem letu imel izredne in nepredvidljive ter še neobdavnene dohodke, zaradi katerih bi brez večje škode zmožel višje ali celotno plačilo zdravstvenih storitev.

Če nastopijo taki dohodki v 6 mesecih po prejemu obračuna za opravljeno zdravstveno storitev, ima Svet za ljudsko zdravstvo in soc. politiko OLO pravico, da dodatno izterja delno ali celotno plačilo.

6. člen. Olajšave iz 1. do 4. člena tega odloka se nanašajo na:
 - a) stroške za zdravniško pomoč in oskrbo v zdravstvenih zavodih,
 - b) stroške za zdravila in zdravstvene pripomočke,
 - c) stroške za prevoz z reševalnim vozilom, če je tak prevoz odredil pristojni zdravnik.
7. člen. Olajšave in oprostitev po 2. št. 425/8-51.

Priznanje olajšav samoplačnikom za zdravstvene storitve

Priznanje olajšav samoplačnikom za zdravstvene storitve

Priznanje olajšav samoplačnikom za zdravstvene storitve

„Planinska roža - najlepši cvet...“

Tako pravi pesem v operi „Planinska roža“, katere uprizoritev je tudi najlepši cvet letošnje gledališke sezone v Radečah in bi skoro dosegla Miklovo Zalovo o kateri smo v pretekli jeseni toliko slišali. Nekateri pa pravijo, da je še lepša.

Res smo dolgo čakali na „Planinsko rožo“ in že smo bili prepričani, da bo popolnoma »ovnela« — pa se je končno le pokazala na odru v vsem sijaju ter nas prijetno presenetila in očarala. Koliko ovir se ji je stavljalo na poti! Že ob samem začetku, ko je bil velik del igralcev pevec, ki jih v Radečah vedno primanjkuje, na orožnih vajah. Pa nato pozimi: prehladi, nahod, kašljanje in kihanje — da bi človek kar obupal. Toda z dobro voljo so vse težave premagali in uprizoritev je uspela kot le malo katera v zgodovini radeškega gledališča. Da to drži, je dokazala radeško občinstvo ki je v tem pogledu že zelo razvijeno, da je že sedemkrat do zadnjega kotička napolnilo dvorano — in obeta se, da bo dvorana še večkrat polna, saj so jo nekateri gledali že kar po šestkrat, drugi, ki so bolj oddaljeni, pa ne pridejo do vstopnice, ker so že v predprodaji vse razprodane.

Opereta je v celoti res dobro naštudirana in odlično podana. Že po prvih prizorih dobe igralci stik z občinstvom, ki ne popusti do konca zadnjega dejanja niti do hip. V prvem dejanju ugajata zlasti oba kmečka tasta, le da jim pogleda včasih skozi kožo nekoliko mestnega pobalinstva. Tudi vasovalci so dobro podali svoje vloge, medtem ko je med »planinci« nekoliko premalo živahnosti in prisrčnosti, proste planinske razgibanosti.

Nepozabna pa bo ostala kreacija Izidorja (prof. Janez Pešec), starega gledališkega »vratarja in ekonoma«, ker bi boljše prav gotovo ne videli niti v naših največjih gledališčih. Njegova igra je najbolj ugajala in občinstvo nepopisno navdušila. Gledališka »velika trojica«: ravnatelj (tov. Vinko Kramžar), režiser (tov. Rudi Steblovnik) in skladatelj (tov. Zdenko Rajner) je svoje vloge odlično zadelo in odigrala tako prepričevalno, da bi bolje ne mogla, zlasti v drugem dejanju. Ne slabše od Izidorja je bila podana vloga »gospa režiserjeve« (tov. Ljilka Steblovnik) in prav gotovo zasluži vse priznanje. Vloga Katje Silvani — »Planinske rože« (tov. Štefka Felser) je bila glasovno in pevsko res izvrstna, lahko rečemo, za naše okolje nadpovprečna, igralsko pa premalo temperamentna in prepričevalna.

Balet radeškemu gledališkemu občinstvu res ni nekaj povsem novega, je pa zato na našem odru redkost. Baletni vložki v »Planinski roži« po kvaliteti izvajanja in podajanja gotovo prekašajo vse, kar smo doslej takega gledali in lahko ugotovljamo, da naše gledališče tudi v tem pogledu iz leta v leto napreduje. Prvega, ki je gledalca res navdušil, lahko sprejmemo brez pripombe. Pri drugem, ki je bil glede na izvajanje in vsebino sprejet še topleje, pa bi bilo potrebno pri kostumih več harmonije.

Opereta — prva v povojnih letih — je kot celota uspela nad vse pričakovanja in jo lahko števamo kot eno največjih uspehov radeškega dramskega delovanja. Škoda samo, da je za spremljavo na razpolago samo klavir; gotovo bi bil uspeh še popolnejši, če bi bilo mogoče postaviti v dvorano vsaj skromen orkester. Ker je sedaj led prebit, upajmo, da

bomo v prihodnosti videli še več jakih prireditev, zato naj tudi na to mislijo Radečani, predvsem pa IO DPD »Svoboda«.

Glasbeno vodstvo dr. Karel Malko, režija Ivan Pešec, pri klavirju Metka Letnikova. Človek, ki vsaj malo pozna delo in življenje pri gledališču, ve, koliko truda, dela, požrtvovanja in prezebanja je terjala ta uprizoritev. Koliko prečitih večerov, koliko ur napornega dela je vloženo v tako prireditev, ve in razume samo tisti, ki je kdaj okusil to življenje. Velikano delo, ki pa najde le malo pravega priznanja in upoštevanja, še manj pa plačila. Edino plačilo in zadoščenje vsakomur, ki dela na

odru, je zadovoljno in hvaležno občinstvo ter notranje zadovoljstvo nad uspehom. Samo pri »Planinski roži« skoro 4 mesece vaj, po tri tedensko — in koliko še drugega dela. Kje je nadalje delo za sceno, ki se na radeškem odru vsako leto kosa tudi z velikimi odri in je bila pri tej igri tudi nekaj posebnega, kar daje uprizoritvi še večjo veljavo. Toliko truda in požrtvovanja poleg svoje službe in domačega dela doprinašajo res le redki aktivisti. In vendar najdejo ravno kulturni delavci tako malo priznanja in upoštevanja za svoj doprinos za dvig kulture in socialistične ravni našega ljudstva. Vim.

„Teta Pehta“ v Trbovljah

V Trbovljah delujeta dve dramski skupini. Pripravili sta nam že nekaj uspešnih prireditev, ki so bile pretežno namenjene odraslim. Kako hvaležni gledalci so pa ravno otroci in s kakšnim zanimanjem sledijo predstav, se je pokazalo že

Prizor iz mladinske igre »Teta Pehta«

sto. Večino vlog je razdelil režiser tov. Češnovar cicibanom otroškega vrta iz Zg. Trbovelj, pionirjem osnovne šole v Zg. Trbovljah, dijakom trboveljske gimnazije in pritegnil k igri še nekaj profesorjev. Akoravno so bili torej nastopajoči tako po starosti kot po igralških izkušnjah zelo različni, je bila igra vendar enotna in je prireditev uspela.

Otroci so odigrali svoje vloge lepo in neprislusno — od Mojce, ki je z lepim glasom in občutno zapela svoje pesmice, preko Kekca, ki je pokazal kar spretno igro, pa tja do otrok in skratov. Veliko požrtvovalnost so pokazali svojo običajno igro uprizoritvi »Tete Pehte«. To pravilčno igrice je pripravila »Svoboda II« v Zg. Trbovljah za dedka Mraza in jo ponovila

ob polni dvorani še v februarju.

Ceprav je bila prireditev igre »Svoboda II«, je nastopilo prav malo igralcev tega druki so žrtvovali svoj prosti čas za to, da razveselijo otroke. Groga je dobro predstavil starega

pastirja, prijetni sta bili nadalje obe vili, Malik pa je bil poleg Pehte za otroke najbolj živ postava. Igralci »Svobode II« so pokazali svojo običajno igro (motil je očetoval jezik). — Igrico je poleg petja in klavirske spremljave poživljala še balet. Scena je bila zadovoljiva, motila pa je razsvetljava, ki bi jo bilo treba na vsak način izboljšati.

Uprizoritev je pokazala uspešno sodelovanje dijakov, profesorjev in igralcev. Želim, da bi nam »Svoboda« — »Svoboda-Center« in »Svoboda« v Zg. Trbovljah — pripravili za otroke in mladino še kaj podobnih prireditev.

Kino »Svoboda-Center« v Trbovljah (Delavski dom) bo predvajal danes in jutri v četrtek, ob 5. in 7. uri italijanski film

»POT UPANJA«

V petek, soboto, nedeljo in ponedeljek pa ima na sporedu ameriški barvni film »OSTRŽEK«

Kino »Svoboda« Trbovlje II bo predvajal ameriški film

»TRINAJSTO PISMO«

Razpored predstav bo razviden z lepakov.

Kotiček za naše pionirje

Mesec Januar mi pripoveduje

Že več kot dva tisoč let je preteklo, odkar sem po rimskem bogu Janusu dobil ime. Imel je dva obraza: z enim je gledal v staro leto, z drugim v novo. Tako tudi jaz gledam v preteklost starega leta in v prihodnost novega. Ves svet me slovesno pričakuje: družine so zbrane okrog radla, po zabavišnih in velikih dvoranah igra godba, v kozaricah se iskri vino, ljudstvo raja in pleše. Ko pa naznanijo moje rojstvo, ko udari dvanajsto uro, se povsod razlega tako veselje, da mi srce poskakuje. Ljudje si stiskajo roke in si žele srečo, na sredni dvorani pa je velika številka: 1. januar 1954.

Leto za letom sem oznanjal človeškemu rodu, marsikdo se je na ta dan zamislil ob spominu na preteklost in mladost. Prenekateremu se je čelo zmračilo ali zjasnilo ob pogledu na prihodnost. Nisem se menil zanje. Če je gledal nazaj, sem si mislil: »Kar si sejal, na si žell!« Če pa je mislil na prihodnost, sem spet skomignil z rameni: »Kaj skrbiš? Kakor si boš postlal, tako boš ležall!« Naj se človeški rod muči tako ali tako ob mojem rojstvu! Niso mi mar njegove težave, Raje se pridružil najmlajšim: tem še številke ne kvarijo njihove notranjosti. K tem najmlajšim prihiti v spremstvu dedka Mraza, na sankah jih oblišem. Snež me zakriva, da ne vidijo mojih ledenih rok. Razvesele se mene in dedka Mraza.

sa najdejo v času, ki jim ga merim jaz, toliko veselja v zimskem sportu, da prenekater žele, da me ne bi še kmalu nadomestil kdo od mojih enajstih bratov. Pa tudi sovražnike imam: stara ženica in dedek ob peči stoka: »Uh, ta januar, ali ne bo že mimo? Celo večnost je dolg!« Tudi hudomušen sem. Na jezicnice namečem snega, da imajo vlaki zamude. Odmašim luknje, da burja straši po snežnih poljanah. Tu in tam še kdo zmrzne, plavaze snega rušim po planinah in strašim predzrne smučarje. Nisem ljudem vedno v veselje: globoko jim zamečem ceste, da z jezo odmetavajo sneg. A vem za ukaz narave: »Januar, pokrij me s snežno odejo!« Odpočila bi se rada. Celo leto so mi rili po gradah, rodila sem jim obilen sad, sedaj pa naj malo zaspim...»

Pa izpolnim željo materi naravi, ki je še starejša od mene. Naj se me ljudje vesele ali jeze, vladam jim s svojimi enajstimi brati. Prinašam dobro in slabo, vse kakor je prav za ljudi, in naravo. Ne morem biti vsem v veselje, ker ni mogoče ustreči muhastemu človeškemu rodu: kar je enim v veselje, je drugim v žalost. Le z naravo si mirno podava roke, da zaspim v mojem naročju in jo spečo pustim, ko odhajam sam počivat.

Franc Sopar, dijak 2. b razreda nižje gimnazije v Hrastniku

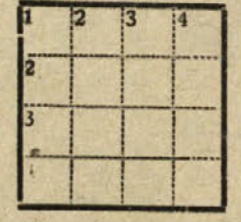
REŠITEV NAGRADNEGA MAGIČNEGA LIKA

Rešitev našega zadnjega nagradnega magičnega lika za pionirje se glasi: 1. Elan, 2. Lápe (lípe), 3. apno, 4. neon.

Strogi žreb je določil, da dobi knjižno darilo pionir Miško Javornik iz Ljubljane, Herbersteinova 26, ki naj o priložnosti pošlje v naše uredništvo po obljubljeni nagradi.

NOV NAGRADNI MAGIČNI LIK ZA PIONIRJE

Boris Zužek, dijak črč. nižje gimn. v Litiji, nam je poslal spodnji magični lik, ki ga naj naši pionirji rešijo. Če bodo pridni, ta besedna uganika ne bo ravno pretežka zanje.

Navpično in vodoravno: 1. jedilno orodje (množ.), 2. zapreka (2. sklon, množ.), 3. cev, po kateri se pretaška kri. 4. ime države v Mali Aziji.

Črke: AA, IIII, K, L, N, OO, RR, V, ZŽ.

Rešitve nam pošljite do sobote, dne 20. marca opoldne. Tudi tokrat bo dobil izrebrani pionir ali pionirka od nas lepo knjigo v spomin.

film

Ameriški film „TRINAJSTO PISMO“

Prvo pismo: »Gospa Laurentova, opazujem Vas in Pearsona. Jenjajta, dokler ni prepozno, sicer bodo obenem z vama trpeli še drugi.«

Drugo pismo: »Dr. Pearson, preden povem dr. Laurentu o Vas in Cori, Vam nudim priložnost, da zapustite mesto.«

Tretje pismo: »Dr. Pearson, če ne prekinete odnosajev s Coro Laurentovo in ne odidete iz mesta, si sami pripisite posledice.«

Četrto pismo: »Dr. Helier, če nočete, da bi bila bolnišnica vpletana v škandal, se pri priti iznebite Pearsona. Kar se tiče Higginsa, ga vprašajte o denarju, ki si ga je lani januarja nepošteno prisvojil iz bolniških pogodb.«

Peto pismo: »In šef zdravnik, ki tega človeka zaposluje, je nediskreten. Vaša hčerka ne bi smela hoditi sama k njemu v pisarno. Saj je še mladoletna.«

Šesto pismo: »Če se želite sestati z menoj, pridite nočoj ob osmih v cerkev.«

Sedmo pismo: »Meščanom! Pogreb, ki mu prisostvujete hkrati z vami, je prevara in hianavščina. Nikomur ni mar mladenič, ki se je usmrtil, najmanj pa še županu, ki bo izkoristil to priložnost za svoj volilni govor. Očistite mesto, ali pa boste imeli opravka z...«

Osmo pismo: »Marija Corbin, če pridete nočoj ob osmih v cerkev, boste zasačili dr. Pearsona na sestanku z Vašo sestro Coro.«

Deveto pismo: »Prehitri ste v svojem zmagoslavju. Marija Corbin in jaz sva dve različni osebi. Nadaljeval bom s čiščenjem mesta, vse dokler ne izženete Pearsona.«

Deseto pismo: »Jean Louis Gautier! Dr. Pearson, ki Vas zdravi, je do Vas prav tako neiskren, kot je do žene svojega prijatelja. Ni Vam povedal resnice. Res je, da imate raka.«

Enajsto pismo: »Cora mi je vse povedala. Kako si mogel storiti to? Saj veš, kako sem Te ljubila. Nikoli več Te nočem videti.«

Dvanajsto pismo: »Dr. Pavel Laurent! Vaš kolega dr. Pearson izrablja Vašo odsotnost in Vas vara z Vašo ženo.«

Trinajsto pismo: »Meščanom! Delo škrlatnega peresa je zaključeno. To je zadnje pismo, ki sem ga...« Konec... Poznamo vrsto duševne bolezni pod imenom »folie à deux«, blaznost v dvoje. Do te pride, kadar duševno bolni vsili svoje obsedene zamisli komu drugemu v svoji bližini. Zdravnik Laurent je iz svoje ljubosumnosti nad mladostjo svoje žene sprva sam pisal anonimna pisma, pozneje pa prisilil še že-

ZAGORJE

V našem listu smo dne 17. t. m. pod rubriko »Novice iz Zagorja« med drugim poročali, da si je že prve dni po vselitvi v 18-družinsko hišo na Polju neki moški zlomil nogo na parketu. — Na to kratko notico, h kateri smo ob koncu pristavili, da bo treba več previdnosti, smo pa sedaj dobili od Sindikata rudarjev dopis, ki izzveni tako, da je sindikat nad tem našim poročilom užaljen. Na sumu ima dopisnika, da se hoče iz rudarjev »norčevati«. V pomirjenje pripominjamo k dopisu tega sindikata, da nista imela niti dopisnik iz Zagorja niti uredništvu lista namere, da bi se rogala nad to nesrečo. Po udarjamo, da niti od daleč ne! Člani uredništva lista in dopisnik sam so zrasli in še žive med rudarji; preveč spoštujemo rudarje in njihovo težavno delo, da bi se nad pripetivšo se nesrečo nad rudarji vrgali. Toliko v pojasnilo, saj vendar sama pripomba ob koncu inkriminirane notice resno pravi, da hoče dopisnik opozoriti na večjo pazljivost na parketnih tleh. To je bilo vse in nič več. — Uredništvo.

ALI STE ŽE

poravnali naročnino za „Zasavski vestnik“

„Seveda tam malčal...“

»Ljub, vas,« sem ji rekel. »Priznal mi je. Vam pa tega ne upa povedati.«

»Samo vam se upa to reči?«

»Tako izgleda.« Nasmehnila sva se drug drugemu.

»Šta bom ponj,« je pristavila in vstala, »ceprav se bojim.«

»Mislite na to; tudi on se boji. Ne prenašate se,« sem ji svetoval. Odšla je ven. Za trenutek je stala njena vtika silhueta v mesečini. Njena rjava dolga obleka je bila zadaj zapeta. Zadnji gumb je bil odpet. Mislim sem na njen čudovit rožast pulover, in žal mi je bilo, da ga ni mogla nositi. Ko sem se hotel uesti, je prišla Ana Dickson v sobo.

»John je stopil v klet, da prinese nekaj pijačec,« je rekla. Ko pa je opazila, da sva sama, je obstala pred menoj in mi zašepetala: »Vi ste govorili z Mamm, kajne? Ali ste ji povedali?«

»Odkimal sem. Kaj je hotela Ana? Kaj je vedela? Ko je opazila, da ne maram govoriti, je planilo iz nje: »Vi seveda veste, da so bili biserničasti gumbi, ki ste jih našli v kamninu, od Mamm inih rokavic. Da je Mamm in ne jaz napravila ogenj v kamninu, da sežge rokavice.«

»Da gospa, to vem. In kaj veste vi?«

Se vedno je stala pred menoj. »Opazovala sem Mamm. Ze več dni. Nekaj je imela v načrtu. Mislim, da je pripravljala nekaj strašnega. Imela je strup, ki ga je prinesel moj oče iz Indije. V noči, ko je Jay po svojem strašnem prepiru z Edith odšel iz hiše, se je Mamm morala ukvarjati s tem strupom. Slutili, da si je v ta namen nataknila rokavice. Potem je izvedela o smrti Jaya in vse sežgala. Seveda ne vem nič natančnega. Sele ko ste našli v pepelu biserničaste gumbice Mamm inih rokavic, se mi je začelo svitati.«

»V zmoti ste, gospa,« sem ji rekel.

Prikimala mi je, kakor da je z mojim odgovorom zadovoljna. »Mamm je živila celo svoje življenje za nas, otroke. Bilo b nekaj strašnega, če bi odšla od nas na ta način.«

»Toda prosim vas...«

Ana mi je še enkrat prikimala. Ustavila je se v govorjenju. »Zelo težko mi je, da si ne upam govoriti o stvari z Johnom. Toda sinoči, preden sem zaspala, sem razmišljala o vsem in prišla do zaključka, da je bila smrt Jaya nekakšna usoda. Ali sme človek kaj takšnega misliti?«

Srečala sva se s pogledi. Nje-

ne rjave oči so sijale temneje, kot so bile v resnici. Niso bile več oči panterja. Spet mi je bila blizu, kot že enkrat, in skoro bi ji bil dejal, da sem Jayevo smrt občutil kot ona. Vendar sem ji samo svetoval: »Ne mislite več na to, gospa, ali pa mislite na nekaj veselega, lepega: da so se pri življenju John in Mamm ter vaša sestra z Dulcie in — da je poletje še dolgo.«

»Da,« je rekla. »Prav imate.«

Nato mi je stisnila roke prav v trenutku, ko je John prišel z dvema steklenicama v sobo. John se je smehljaj.

Tisto sekundo sem zaslišal zunanaj skovikanje sove. Ustrašil sem se. »Kaj je to?« sem vprašal zmeden. Ker pa je bilo istočasno zunaj na teras: slišati korake, je Ana rekla: »Anthony je zunaj z Dulcie. Sta že tula?«

»Anthony,« sem zaklical, »si slišal sovo?«

Ko me je pogledal, ni izpustil roke Dulcie. »Sovo? Pa zakaj ne bi bilo sov?« Moj obraz ga je nabrž zmedel. Spomnil se je nekaj posameznosti: »Bela dama!« je planilo iz njega. Pa ni zvenelo prestrašeno. »No, z belih dam si ne delam posebnih skrbi,« je pristavil. Nam vsem se je zdelo, da je Dulcie malo stisnil k sebi.

Ta je obrnila k njemu glavo in ga vprašala smehljaje: »Ne...?«

Takrat pa je Edith Eddington stopila v sobo in Anthony je izpustil Dulcie. »Bila sem pri Mamm,« je rekla. Mamm vse po-

zdravilja. Utrujena je in se je že vlegla.«

»Pa menda ni bolna?« je zaklical Anthony. »Ali naj grem k njej?«

»Mamm ni bolna,« je dejala Edith. »Mnogo lepih, zelo oddkritosrčnih besed mi je rekla. Pravzaprav me je osramotila. Človek ne sme obupati.«

Togo in pokonci zravnanega je sedela na stolu. Dulcie je stopila k njej in jo pritisnila k sebi.

Nekaj trenutkov je bilo vse tiho, zato smo vsi različno slišali Ano:

»Naša Mamm se je rodila pod srečno zvezdo. Sama dobrota in ljubezen diha iz nje.«

Takrat pa je sova zunaj zaskovikala drugič. Tokrat, mislim, da so jo slišali vsi.

John Dickson je izgledal od nas vseh najbolj energičen. Stopil je k velikim steklenim vratom, ki so držala na teraso in jih z ropotom zaprl.

»Tako...« je dejal. In nič več. Vsi smo mu bili hvaležni. Sovinega skovikanja ta večer ni nihče prenesel.

Bilo je že čez enajsto uro, ko sva se z Anthonyem poslovila. Šla sva po stranski poti mimo glavne ceste, ne da bi sploh spregovorila kakšno besedo. Toda če ima nekdo smolo, mu bo tudi ob najlepšem vremenu priletel kos strešne opeke na glavo. Anthony je bil dobre volje ter je šel vso pot nekoliko pred menoj.

»Zakaj tečeš ves čas dva koraka pred menoj?« sem ga vprašal.

Izgledal je dobre volje in mi odgovoril: »Ker sem dve leti mlajši kot ti!« Ustavil se je, da bi držal korak z menoj, je pa spregledal neko kotanjo na cesti. Stopil je vanjo in si izpahnil členek na nogi. Stokajoč in preklinjajoč celo, je obstal na mestu, stoječ na eni nogi kot štorklja.

Takrat pa je pridrvelo za nama motorno kolo. Gospod Graves naju je spoznal v luči reflektorja. Ustavil se je. Po kratkem pojasnilu, kaj se je zgodilo, se je Graves ponudil, da vzame s seboj Anthonyja in ga spravi domov.

Anthony me je obupano pogledal.

»Kar usedi se,« sem mu dejal. »Saj se bova še pozneje videla.«

Tako se je odpeljal.

Začel sem razmišljati, v kakšno nezaželeno vlogo me je ta večer potisnila usoda. Kako prav sem storil, da se n'sem poprej nikomur zaupal! Spomnil sem se Edith Eddingtonove. Namignil sem ji bil, da je bil njen mož na poti k zdravniku. Toda verjetno so govorili z njo drugi in ji omenili, da je Jay že iz kopalnice slišal psa in tekkel za njim do potoka. Tam se je najbrž spoletknil in padej po tleh ter obližal s pretresenim možgani. Kakor je znal to tako prepričevalno povedati gospod Graves An-

thoniju. Vse ostalo je bilo razumljivo.

Prekoratil sem potok. Tokrat ni bilo megleno vreme in mesec je sijal zelo svetlo z zvezdo v srpu, kakor kak turški grb. Se enkrat sem pogledal okoli sebe. Tam za grmovjem se je zgodila nesreča z Jayem Eddingtonom. Pri okrneli vrbi pa sem našel potem Pluta.

Hitel sem domov. Zdelo se mi je, da slišim v daljavi monoton ropot motornega kolesa, ki se počasi izgublja. Mislim sem na Eddingtona, ki se je hotel znebiti svoje žene, da bi mogel nato neko mlajšo — Dulcie, ki ga ni ljubila — poročiti. Mislim sem na Mammino v razburjen naglic storjeno zemenjavo obeh zobnih ščetk, ko se je Jay spet vračal po stopnicah, ona pa je bila še v kopalnici. Mislim sem na strel, ki sem ga oddal iz lovske puške, ki je zapravljeno, zgrešeno življenje Eddingtona za nekaj minut skrajšal. Na belo damo se pa nisem spomnil.

Hotil sem s sklonjeno glavo. Mislim sem težke misli, ki so vlekle k zemlji. Bilo je toplo. Odpej sem gumb ovratnika in si razrazilah vrat. Nato sem lezel čez plot. Bilo je to na neugodnem mestu, kjer sem se na bodičastem grmovju nataknil in se nekajkrat zvedel. Ko sem bij spet na tleh, je bela dama stopila iz za debela nekega hrasta.

(Dalje prihodnjé)

Kultura in Sport

Dobovski smučarji so zaključili zimsko sezono

V nedeljo, 7. t. m. so na Kumu izvedli klubsko prvenstvo smučarskega kluba »Kum« v alpskih disciplinah. Vreme je bilo odlično, le sneg je bil pretrd in nevaren za padce. Tekmovali so člani, mladinci in pionirji. Tekmovalna proga za slalom, ki je imela nad 25 vrtic, je bila na samem vrhu Kuma. — Rezultati:

Člani: 1. Janez Knez (57,9), 2. Pavle Knez, 3. Darko Krajšek. — Mladinci: 1. Ivan Dolanc, 2. Jani Odlašek, 3. Ciril Dolanc. — Pionirji: 1. Jurij Kovač, 2. Stanko Strgaršek, 3. Miro Trotošek.

Tudi proga za smuk se je začela na vrhu Kuma in je bila dolga 2 km. — Rezultati:

Člani: 1. Pavel Knez (3:09), 2. Janez Knez (3:13), 3. Jože Kamnikar (3:16). — Mladinci: 1. Marjan Bajda (3:46), 2. Ivan Dolanc, 3. Ivan Strgaršek. — Pionirji: 1. Polči Jamšek, 2. Miro Trotošek.

V kombinaciji je zmagal pri članih Janez Knez, pri mladincih pa Ivan Dolanc. P. R.

Rudar - zmagovalec pokalnega turnir'a

Za osvojitve pokala OLO Trbovlje je bil v nedeljo, 14. marca, pokalni nogometni turnir na igrišču SD »Rudarja«. Sodelovali so Rudar, Bratstvo, Svoboda (Trbovlje) in Dobrna. Pogrešali pa smo Proletarca iz Zagorja in Svobodo iz Kisovca. Proletarec je igral doma prijateljsko tekmo z Ljubljano. — Tekme so igrali na izpadanje dvakrat po 30 minut.

V prvi tekmi sta se srečali moštvi Bratstva iz Hrastnika ter Svobode iz Trbovelj. Po zanimivi in borbeni igri se je leta končala neodločeno 3:3 (1:1). Ker v regularnem času ni bilo zmagovalca, se je vršilo streljanje enajstmetrov. Bolj uspešni so bili Hrastničani, ki so spravili v mrežo nasprotnika 4 žoge, igralci Svobode pa samo tri.

V drugi tekmi je moralo moštvo Dobrne kloniti proti boljšim igralcem Rudarja s 6:0. Igra v prvem polčasu je bila zanimiva ter so imeli igralci Dobrne tudi možnosti za izenačenje obeh golov. Na momente so bili Dobrnčani enakovredni nasprotnik Rudarja — v drugem polčasu pa je prišla do izraza premoč Rudarja, ki je dal ponovno 4 gole. — V finalni tekmi sta se srečali moštvi

RUDAR : BRATSTVO 5:0 (4:0)

v kateri je moštvo Rudarja premagalo borbene Hrastničane, ki imajo v svojih vrstah večinoma mlade moči. Od starejših igralcev sta v moštvu le Groznik in Komlanc, Hrastniško moštvo pa je kljub porazu zapustilo pri gledalcih dober vtis. V prvem polčasu se je videla očitna premoč Trboveljčanov 4:0. V drugem delu igre je pa moštvo Rudarja nekoliko popustilo ter je doseglo samo še en zadetek. — V skupnem plasmaju pionirjev, mladincev in

prvih moštev je najboljši Rudar, ki si je pridobil pokal OLO Trbovlje.

V nedeljo, dne 21. marca nogometna tekma na igrišču Rudarja v Trbovljah LOKOMOTIVA : RUDAR (Zagreb)

Tekma bo popoldne. — Za primer, da bi Lokomotiva odpovedala prihod, bo tekma z drugim nasprotnikom. Po informacijah, dobljenih zadnje nedelje, je Lokomotiva pisala, da bo prišla v Trbovlje.

Gostovanje v Gorici

ŠD »Železničar« — ŠD »Rudar« 2:1 (0:1)

Prejšnjo nedeljo je gostovalo kombinirano moštvo »Rudarja« v Novi Gorici, kjer je nastopilo v prijateljski nogometni tekmi proti ŠD »Železničarju«.

Na pot je odšlo revirsko moštvo že tako ali tako oslabilje, poleg tega še naporno potovanje — vse te okoliščine torej niso dajale velikih izgledov za kakšen uspeh. Nogometni študenti vsi noč in spanje treh ur dopoldne ni moglo nadomestiti izžubljene noči, kar so posebno občutili mlajši igralci.

V prihodnje bi bilo umestnejše se takim gostovanjem izogniti, ker pač več škodijo, kot koristijo, zlasti še, če ne moreš nastopiti s kompletnim moštvom, s katerim se računamo na bližnje prvenstvo. Nekateri igralci pač mislijo, da so te tekme zgolj nekaj luksusa, ne pa priprava za prvenstveno tekmovanje ter jim je zabava več važnejša. Z gornjimi pripombami pa ne mislim zagovarjati neuspeha.

Tekmo so nogometaši odigrali na igrišču v Sempetru pri Novi Gorici. Teren travnat in ne popolnoma suh toda primeren za igro. Vreme sončno in precej toplo. Sodnik iz Nove Gorice je bil v prvem delu igre zadovoljiv, v drugem polčasu je pa igro izpustil iz rok, kar so domači igralci izkoristili na momente za surovo igro. Glede rezultata ni oškodoval ne eno ne drugo moštvo. — Moštvo »Rudarja« je nastopilo v sledeči postavi:

Hauptman I. Hladnik, Traun, Savšek, Knaus, Lamovšek, Perc, Gačnik (Klun), Georgijevski, Jerše in Klenovšek. »Rudar« je imel vseskozi več od igre, zlasti v prvem polčasu, kjer bi lahko vsaj s 3 goli razliko odšel na oddih. Toda neodločnost pred golom kakor tudi slabo streljanje na gol je to onemogočilo. Tudi v drugem

delu igre je »Rudar« deloma prevladoval na terenu, toda za protivni gol je bil še manj nevaren kot v prvem.

Domačini so prihajali redkeje pred gol »Rudarja«, predvsem v prvem polčasu, toda vsak njihov napad je pomenil nevarenost za vrata, tako da je bil Hauptman nekajkrat primoran resno intervenirati. V drugem delu igre, posebno po izenačenju, je »Železničar« izvedel nekaj nevarnih napadov in je mnogo streljal na gol, kar pa ni rodilo uspeha, bodisi po zaslugi Knausa ali Hauptmana, ali pa zaradi netočnega streljanja na vrata. V tem delu igre sta precej popustila oba branilca zlasti Hladnik, kakor tudi ostali. Na splošno je tempo igre v tem delu popustilo, posebno pri igralcih »Rudarja«, kar je bilo morda posledica neprepane noči. Na splošno pa je »Rudar« dal slabo igro, zlasti v drugem delu, ki se z igro na Reki ali v Celju ne da primerjati.

»Rudar« je bil tehnično boljše moštvo in je nasprotnika v tem pogledu daleč prekašal, medtem ko so bili domačini borbeni in požrtvovalni ter so močnejše streljali na gol. Najboljši posamezniki pri »Železničarju« so bili znani Korbet, srednji napadalec in leva zvezda, pri naših pa Knaus, Hauptman in deloma Savšek.

Ob tej priložnosti je še potrebno omeniti, da »Rudar« ne bi imel tistega uspeha, kot bi ga lahko in bi ga moral imeti, kar pa odvisi od resnosti samih igralcev, ki so v sestavi I moštva. Zato naj prizadeti igralci ne čakajo lepih in toplih dni z raznimi izgovori, tudi naj ne mislijo ob odigranju tekme zgolj na zabavo — pred očmi naj jim bo, da je prvenstvo in prva važna tekma pred vrati.

Taborniki pozivajo na zbor.

S prirodo k novemu človeku

Taborniki rodu »Temnega hrasta« v Hrastniku, se pripravljajo na nova taborjenja

Osnovna misel taborniške organizacije: seznaniti našo mladino s krasotami prirode, združevati jo v zavestnih delovnih skupinah, utrjevati in buditi v njej ljubezen do domovine, in ji končno nuditi veselje in zabavo na najpreprostejši in najnaravnejši način — vse to je že v aprilu leta 1952 združilo nekaj starejših članov in okoli njih mladež v Hrastniku. »Temni hrast« naj bo ime našemu rodu, saj bodo naš prvi delovni sestanki v hrastju nad Rošem — to ime so si torej izbrali hrastniški taborniki za svojo organizacijo. In delo se je začelo. Članstvo je naraščalo preko celega leta. Od dnevnih izletov in sestankov v prirodi so člani prišli k izbiranju sredstev za večji podvig svoje organizacije, k uresničenju cilja vsakega tabornika: tabor!

Izajdljivost mladih, spretnost in vztrajnost starejših — pa so potrebna sredstva kar kmalu zbrali in hajd! — na tabor v Izlahah. Udeležilo se ga je okrog 45 tabornikov. Na jasi ob kopaljšču v Izlahah so si uredili svoj novi dom in začeli v njem novo življenje — taborniško življenje. Dasi brez izkušenj, so si to življenje vendar tako lepo uredili, da se ga še danes izmed udeležencev še vsakdo veselo spominja. Prvi taborniki so opravili svoje izpite, prvi so prejeli svoja taborniška imena, prvi so dali zaobljubo organizaciji — prvič je zagorel ogenj rodu »Temnega hrasta«.

Nad vse uspehi tabor je dal vsemu članstvu nov polet, vodjena rodu, starešini Tonetu Klemenu in tajniku Milanu Lazniku — po taborniško »Modrasu« in »Iztoku« — pa zadovoljenje za nesebično delo in zagotovilo, da sta na pravi poti. Se je bilo nekaj lepih dni — kdo jih ne bi izkoristil! »Se na morje gremo!« — tako so sklenili. Pa so taborniki »Temnega hrasta« — to pot največ starejši — razpeli bele šotore ob prelepi jadranski obali v Voloski. Ti naši dopustniki — taborniki ne soglašajo s tistimi, ki trdijo, »da naš človek ne zna ali noče izkoristiti svojega zasluženega dopusta«. »Samo prava družba mora biti, pa dober organizator, pa ne gremo domov.« — tako so rekli ko so se ob koncu svojih počitnic spet vrnili v Hrastnik. Le poslušajmo jih, kako je bilo.

Že več dni pred odhodom je bilo med taborniki vse živo; vsi so delali, se shajali in se pripravljali za odhod. Na dan odhoda so se proti večeru že zbirali na železniški postaji. V pesmi in veselju so odhajali ter si dvajset ur pozneje že urejali svoje novo domovanje v Voloski. Lepa vasica je nastala neposredno nad obalo našega

morja — nad njo pa je plapolala zastava rodu »Temnega hrasta«. Od jutro do večera, vsak dan je bilo novo življenje: študij, predavanja, osvajanje taboriških veščin, kopanje, plavanje ter telovadba — dan pa se je zaključil ob prijetnih prireditvah in pogovorih ob tabornem ognju. Niti strašna burja, ki je hotela uničiti novo nastalo vasico ter jo zaliti z vodo, ni zmanjšala prijetnih spominov na to taborjenje.

In še nek drug podvig so napravili člani našega rodu. Nekaj dni je partizanilo v letih naše narodnoosvobodilne vojne po naši Dolenjski. Ti so zbrali okrog sebe še nekaj pogumnih mlajših članov in članice — in vsi so odšli peš, z vozovi ali avtom — kakor je pač naneslo — na proslavo slovenskih partizanskih brigad v Dolenjskih Toplicah. S prelepi mi vtisi s te proslave so taborniki »Temnega hrasta« zaključili leto 1952.

Zima in začetek leta 1953 ni sta uspavala našega rodu. Ko so na obnem zboru ugotovili, da so prejšnje leto dobro in pravilno delali, in da se je taborniška organizacija v Hrastniku med organizacijami in društvi, ki vključujejo v svoje vrste predvsem mladino, uvrstila po številu članov in po delavnosti na prvo mesto, so še bolj zavihali rokave; starejši člani so si osnovali klub, mladi člani pa so se zaradi boljšega dela porazdelili v družine in vode. V svoje vrste so pritegnili še nove člane — starejše in mlajše — ter začeli z rednim delom. Vodniški tečaji, delovni sestanki nad Rošem, priprava šotorov — to so bila redna opravila tabornikov tik pred novo taborniško sezono.

Uprava roda, ki je do meseca junija pripravila že vse potrebno za uspešno in množično taborjenje članov, je trla še ena skrb: za toliko številno mladino imamo premalo šotorov! — Tako je povedal na seji ljudskega odbora mestne občine Hrastnik član rodove uprave, upravitelj šole Jože Kenk, ki je sam postal v treh mesecih navdušen tabornik. Pa so mestni očetje prikimali z glavami: sporazumeli so se, da ne bi bilo prav, če njihovih sinovi in hčerke ne bi imeli strehe nad glavo. In primaknili so lepo vsotico k rešitvi tega problema. S tem so si pridobili srca vseh mladih, pa tudi starejših tabornikov, ter s svojo odločitvijo sprožili na prvem sestanku članstva uro huronskega vpitja, navdušenja in ploskanja. — In sedaj je šlo kakor plaz: tabor se je vrstil za taborom. Mesec julij in avgust lanskega leta sta bila prekrat-

ka za potešitev vseh želja. Pa pojdemo lepo po vrsti! Ko so se skrbni očetje nekoliko odprli svoje mošnjičke in mamice pripravile kupe koristnih nasvetov — se je odpravila na pot prva izmena tabornikov. (Konec prihodnjic)

IZ HRASTNIKA

Kar dvanajst novih enostanovanjskih hiš je zrastle lanske leto. Te gradijo hrastniški rudarji in rudniški uslužbenci. Spravili so jih pod streho. Letos pa bodo delo nadaljevali. Upamo, da se bo v jeseni že nekaj lastnikov vseilo v te nove hiše in s tem saj malo omilili hrastniško hudo stanovanjsko stisko.

Najmarljivejši vrtičkari so že začeli s prvimi deli na svojih vrtičkih. Radi bi, da bi jim čimprej zrasla solata in prva pomladna povrtnina. Samo slabo in še hladno vreme zadržuje njihovo dejavnost.

Mestni odbor Rdečega križa je moral prestaviti zaključek tečaja za prvo pomoč in napovedani zabavni večer od 20. t. m. na 3. april, ker bo imejo 20. t. m. Planinsko društvo v Hrastniku veliki planinski ples.

Na dvoboju v Čakovcu med Hrvatji in Slovenci v tekmi na orodju je zmagala slovenska vrsta. Na skupnem plasmaju je bil Vrančič (Hrvat) pred Slovencema Oblakom in Vebrrom. Hrastniška mladina Jurkovič in Senica sta se uvrstila na četrto ozir. osmo mesto

LJUBLJANA : PROLETAREC

5:2 (2:2)
Ljubljana je nastopila v kompletni postavi. Prijateljska tekma. Sodil je Benčina iz Hrastnika dobro. Igranje je bilo neprimerno za igro. Mem tekmo je rahlo deževalo. Gledalcev 200. Proletarec je zaigral v prvem polčasu odlično, v drugem polčasu pa je prišla do izraza kondicija boljšega nasprotnika.

MALIOGLASI

PREKLIC. Podpisana Franc Polc, rudar, stanujoč Ržiše štev. 1 in Ivan Benko, delavec, stanujoč Jesenovo št. 29, občina Čemšenik, preklicujeva vse neresnične govornice, katere vsa govorila o tov. Mariji Lebar, pos. hči, Jesenovo štev. 31 in se ji zahvaljujeva, da je odstopila od nadaljnje kazenskega postopka. — Franc Polc in Ivan Benko.

PREKLICUJEM, kar sem govoril o Maksu Afiliu iz Ključevca. — Zeljko Smuk, Završje-Trbovlje.

PREKLICUJEM lažne besede, ki sem jih govoril prot. Dragici Grahek iz Zagorja. — Mirko Odlašek, Zagorje ob Savi, Prešernova 22.

PREKLIC. Obžalujem žaljivke, izrečene protj. tov. Alfonzu Cegljarju in Joahimu Balohu. — Ivan Ermini, Zagorje.

PRODAM NOVO POSTELO in nočno omarico. Naslov v upravi našega lista.

OGLAS

Enodružinska hiša in hiša z lokalom in stanovanjem v Kisovcu pri Zagorju se ugodno proda. Naslov v upravi našega lista.

Šahovsko srečanje

Prejšnjo nedeljo so se v prijateljskem srečanju pomerili šahisti »Svobode« in šahovske sekcije »Dobrna« v klubu rezervnih oficirjev v trboveljski rudniški restavraciji. Tekmovali so na 10 deskah. Obe moštvi sta se borili za doseglo zmage, vendar je v tem srečanju zmagalo močnejše moštvo »Dobrne« z rezultatom 6,5:3,5 točke. Pri »Dobrnih« so zmagali: Frece ml., Frece st., Vodišek, Kolenc, Cene in Ivan Golja, za »Svobodo« pa so bili uspešni Hribar, Lebar in Jože Graecar, medtem ko sta Janez Lavrič in Marjan Vodišek končala partijo remi. — Obe moštvi sta pokazali povprečno znanje v šahu, z nadaljnjim šahiranjem in tekmovaljivostjo pa je pričakovati napredek v šahovskem znanju. Moštvo »Dobrne« želimo, da bi se čimprej registriralo kot šahovski klub in da bi imelo obilo uspehov v nadaljnjih tekmovaljih.

Ob tej priložnosti omenjamo še, da je nogometni klub »Svobode« predzadnje nedelje gostoval v Velenju, kjer je odigral prijateljsko tekmo z nogometnim moštvom domačega »Rudarja«. Končni rezultat tega srečanja je bil 1:6 v korist velenjskega »Rudarja«. L. S.

REVILJA

NA-MA iz Ljubljane

Pomladna revija 54

bo samo v nedeljo, 28. marca 1954 v Trbovljah v kinu »SVOBODA-CENTER« (Delavski dom). Predprodaja vstopnic tri dni pred revijo pri blagajni kina.

Dobra in poceni kapljica

se dobi vsak dan v kleti pri Pravdiču v Trbovljah. Nudimo vam odlično dolensko črmino po ceni 115 din za 1 liter pri nakupu najmanj pet litrov.

Priporoča se

TRGOVSKO PODJETJE OZZ TRBOVLJE (v likvidaciji)